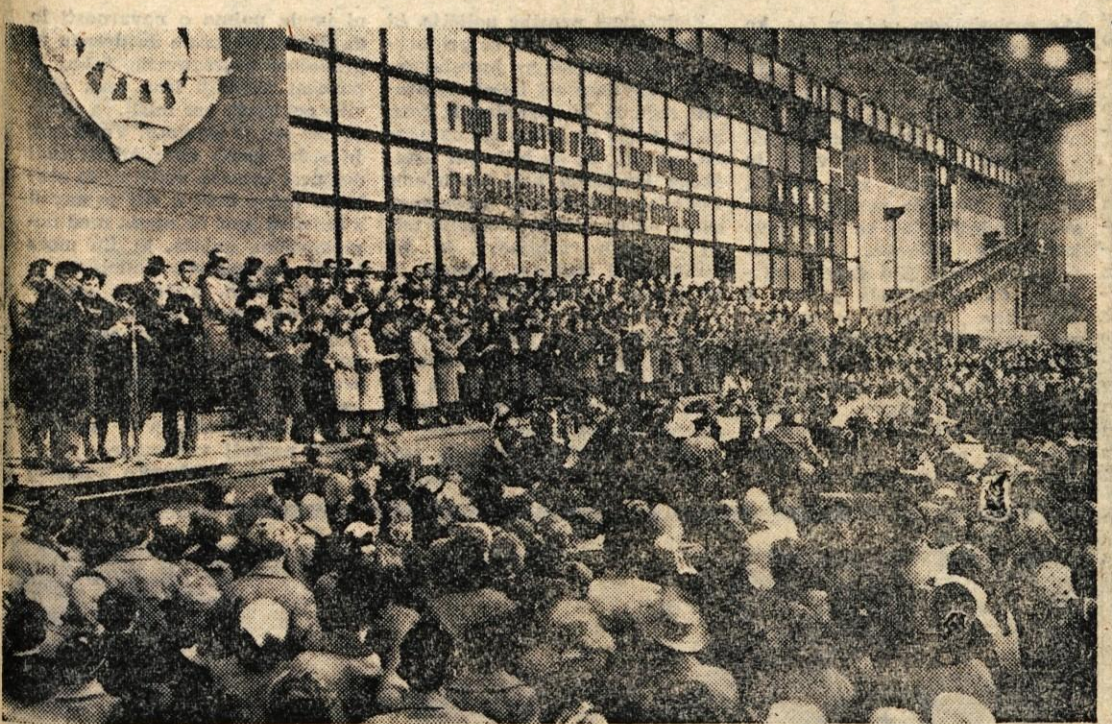

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Na osrednji proslavi ob Dnevu republike se je zbralo v novi hali žične valjarne Železarnice Jesenice več tisoč Jesenčanov in gostov, med njimi tudi podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek-Luka

Gorenjska dostojno proslavila 18-letnico nove domovine

OB NOVIH ZMAGAH

Proslave, novi obrati, mostovi, stanovanja, ceste; boljši življenjski pogoji in jasne perspektive so dokaz pravilnosti naše družbene ureditve, dokaz pravilnosti poti začete v Bihacu in Jajcu.

Znova smo praznovali rojstni dan naše države. Pospravili smo že zastave in znova šli na delo. To je pravzaprav novi start vseh nas, ki smo skupno — vsak po svojih sposobnostih na svojih delovnih mestih — del tistega neločljivega mehanizma naše ureditve, ki je nujno potreben za nemoteno življenje celote. Prav za to smo tudi letošnjo obletnico počastili s praznovanjem naših novih uspehov, naših delovnih zmagov.

Tako obletnice je imelo praznovanje tudi v našem okraju. Jeseniški železarji so ob tej priložnosti pustili v pogon nov obrat, v Kranju so se prebivalci z ene in druge strani Kokre pozdravili na novem mostu, ki bo omogočil razvoj mesta na severovzhod, v Lipnici so odprli nov industrijski obrat. Mnogi taki dogodki pa so bili brez slovesnosti in brez zastav. Gre za ugotovitev, da je le-

tos tisoče naših ljudi praznovalo Dan republike v novih stanovanjih, ob novih strojih, se vozilo po novih cestah itd.

Vse to nam zagotavlja, da bomo še vnaprej lahko izboljševali delovne pogoje, da bomo povečevali delovno storilnost, da bomo, kar je še najvažnejše — še vnaprej dvigali življenjsko raven. Zadnjih pet let, odkar je začela doba industrializacije in kapitalne izgradnje dajati svoje ekonomske uspehe, se ob vsakem letu izboljšujejo

življenjski pogoji delovnih ljudi. Toda pri tem ne gre zgolj za ekonomsko rast. Gre za obliko naše družbene ureditve, za naše odnose v kolektivih, v komunah in v državi. Harmonija teh odnosov je sprostila delovne in ekonomske sile. Novi objekti in krateri počitek ob praznovanju pa pomenijo le pripravo pred novim startom za uresničenje načel 29. novembra.

DVA SPOMENIKA

Dan republike so tudi v škofje-loški občini slovesno proslavili. (Nadaljevanje na 2. strani)

Skupščina Zavoda za socialno zavarovanje

Kranj (M. S.) — Prihodnji tork bo v Kranju 16. zasedanje skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj. Na njej bodo obravnavali poročilo o delu zavoda za socialno zavarovanje od januarja do septembra letos in poročilo o sklepanju pogodb z zdravstvenimi zavodi na Gorenjskem. Nadalje bodo člani skupščine med drugim razpravljali in sklepali o določanju povračila zavarovanim osebam za stroške oskrbe in nastavitve med potovanjem in prebivanjem v drugem kraju in o višini povračila za stroške pogreba.

Osrednja proslava ob Dnevu republike na Jesenicah v novi hali žične valjarne

Prvi korak k rekonstrukciji

OB KONČANI REKONSTRUKCIJI SE BO REALIZACIJA POVEČALA OD 32 NA 61 MILIJARD DINARJEV

Na Dan republike so jeseniški železarji slavili veliko delovno zmago, zgradili so novo halo žične valjarne v okviru rekonstrukcije Železarnice. Prav v znamenju te delovne zmage so organizirali na Jesenicah v počastitev Dneva republike osrednjo proslavo v novo zgrajeni hali žične valjarne. Na osrednji proslavi je sodelovala jeseniška godba na pihala, peli so združeni pevski zbori, govorili so predsednik delavskega sveta

Zdravko Crv, predsednik ObLO Jesenice France Treven in drugi. Med številnimi Jesenčanmi, ki so napolnili novo halo žične valjarne so bili tudi gostje, in sicer podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek-Luka, tajnik Ljudske skupščine LRS dr. Miha Potočnik in drugi.

Na proslavi so že tretjič zapeli Klamarjevo Rdečo kantato. Izvajali so jo zbori jeseniške občine in zbor Franceta Prešerna iz Kranja ob spremljavi pihalnega orkestra jeseniške Svobode. Sledil je ogled obratov jeseniške Železarnice. Skozi žično valjarno, martinarno, obrate visoke peti in ostale obrate so se vile reke ljudi, med katerimi jih je bilo tudi precej takih, ki so si prvič ogledali to množično tovarno. Jesenice so bile praznično razpoložene ves dan, pa tudi drugi dan praznovanja Dneva republike.

Ob tej priložnosti smo poiskali nekaj delavcev, ki so nam povedali svoje misli ob tej delovni zmagi jeseniških kovinarjev. Predsednik centralnega delavskega sveta Zdravko Crv je takole dejal: »Zaradi uspehov, ki smo jih dosegli doslej, smo v letošnjem letu sklenili, da našo Železarno rekonstruiramo. Nova hala žične valjarne je prvi korak k tej re-

konstrukciji. V rekonstrukcijo Železarnice bomo morali v 10 letih vložiti veliko sredstev. Od približno 40 milijard dinarjev, kolikor bo skupaj s povečanjem obratovalnih sredstev veljala rekonstrukcija, bomo morali iz lastnih sredstev mnogo prispevati. Kolektiv se tega zaveda; če bomo rekonstrukcijo uspešno končali, bomo dosegli zelo lepe rezultate. Realizacija se bo povečala z 32 milijard dinarjev na 61 milijard dinarjev, poslovni stroški z 20 na 32 milijard, dohodek z 10 na 26 milijard, narodni dohodek s 13 na 32 milijard, prispevek iz dohodka s 5 na 17 milijard in čisti dohodek s 4 milijard na 9 milijard dinarjev.«

Jože Rozman je mojster v žični valjarni. Prihodnje leto bo poteklo 40 let, ko je prvič prestopil prag žične valjarne. Je med najstarejšimi valjarki v Železarni. Tole nam je povedal: »Nove hale žične valjarne smo prav gotovo vsi veseli. Nizko leseno streho je zajemala visoka prostorna hala, tako da se sedaj počutimo sprošeni in lažje delamo. Novi stroji so nam pripomogli, da proizvodnja teče nemoteno. V začetku se je delo večkrat ustavilo in smo se sprih med seboj, ker se je ta

(Nadaljevanje na 2. strani)

Gre za hitrejši družbeni razvoj

Tržič, 1. decembra — Danes popoldne je bil v sejni dvorani ObLO plenum ObK ZK, na katerem so predvsem razpravljali, kako naj bi člani ZK sodelovali v vsakdanjem življenju, da bi bil družbeni razvoj pri nas še hitrejši. Torej je bilo govora predvsem o oblikah dela, ki jih zahteva sedanjost.

Razprava v zvezi s tem je pokazala, da je v ospredju usposabljanje članov ZK na njihovih delovnih mestih, splošno izobraževanje in razumljivo tudi za individualni študij. Da bi bilo moč za začetek razvijati dejavnost predvsem na teh področjih, bo potrebno izdelati dobro analizo vseh članov ZK na območju občine. Doslej je precej pomanjkljiva evidenca o komunistih, saj za prenekatere nihče ne ve, kaj delajo in kaj bi bili sposobni delati. So celo primeri, da so posamezniki obiskovali razne tečaje ali šole, vendar družba zaradi tega nima zaželenih koristi, ker jih posamezne organizacije niso vključile v svoje delo.

V zvezi s tem so ustanovili tudi nekaj novih osnovnih organizacij ZK (na šolah, v Zdravstvenem domu, KZ Tržič, Trg. podj.

Runo, Komunalnem podjetju), s čemer bi člani ZK videli na področja njihove dejavnosti in bi razumljivo najlažje pomagali nadaljnjemu razvoju.

Pomembna razprava je bila tudi o pomlajevanju vrst članov ZK. Zadnja občinska konferenca tržičke mladine je pokazala, da je precej mladih, ki bi lahko vsestransko pomagali pri hitrejšem družbenem razvoju in da bi jih zato morali vključiti v ZK, kjer bi se lahko še bolj izpopolnjevali.

B. F.

Pred drugo razvojno stopnjo lokalne samouprave

V jeseniški občini so razpisali zborni volitev, na katerih bodo že prihodnji teden začeli voliti nove svete stanovanjskih skupnosti. V Kranju so se prav tako začeli pripravljati na volitve v te organe in isto velja tudi za ostale občine. Gre za to, da so sveti stanovanjskih skupnosti že prešli skozi svojo prvo-dvoletno mandatno dobo. V nekaterih kra-

jih razpravljajo tudi o možnosti, da bi skladno s tem pripravili volitve v krajevne odbore. Tako bi vsi državljani volili svoje organe, in to ne glede na to, kje so stanovanjske skupnosti in kje krajevni odbori. To je toliko bolj aktualno, ker je predvideno, da bi se ti dve obliki lokalne samouprave v prihodnje prilagodili in tudi preimenovali v krajevne skupnosti.

Toda tu ne bi razpravljali o organizacijski obliki. Bolj pomembna je vsebinska sprememba, pravzaprav sprememba odnosa teh organov do državljanov določenega območja in obratno. Gre za to, da se ti organi vse bolj utrjujejo in ekonomsko krepijo. Krajevni odbori in stanovanjske skupnosti so v dosednji praksi v glavnem delali samo spiske svojih potreb in zahtevali, naj jih na občini upoštevajo pri proračunskih izdatkih. Dosedanji razvoj pa vodi k novi obliki teh odnosov, in sicer na pot, da bodo same te skupnosti skrbale tudi za zbiranje in razporeditev sredstev. Ta oblika je že dobila svoj okvir v jeseniški komun. Krajevnim odborom (z isto je predvideno tudi za stanovanjske skupnosti) ne delijo več sredstev iz občine v starem smislu, marveč jim prepuščajo, da sami na terenu ustvarijo sklade s svojimi lastnimi viri (turizem, gozdarstvo, promet itd.).

To postavlja same državljane pred določeno odgovornost. Sami bodo lahko sodelovali v zbiranju teh sredstev, sami bodo ugibali in odločali, kam naj ta svoja sred-

stva usmerijo in končno bodo lahko več ali manj prispevali še z delom, z materialom itd., da bi lahko s tistim denarjem, ki ga imajo, čimveč naredili.

Prva in ne majhna naloga je, da sedaj ob volitvah v te organe državljani izberejo res tiste ljudi, ki so pripravljeni delati za skupne interese, ki so nesebično dokazali v dosedanjem delu in življenju. Se pomembnejše pa bo, da državljani sodelujejo pri izdelavi načrta, kaj naj namreč v prihodnjem letu naredijo in kaj je izmed vseh potreb najnujnejše.

OBRAZI IN POJAVI

Slo je za garaže.

Dušan si je za svoj avto začelno uredil prostor kar v zavetju stanovanjskega bloka. Domenil se je z graditeljem oziroma investitorjem in preskrbel svojemu konjčku začasni koteček.

Cez dan dva je bil poleg njegovega avtomobila že drugi, in to avto predelavca Andreja. Poslužil se je menda Dušanove spretnosti in našel trenutno rešitev.

S tem je bil ta prostor seveda

Predsednik Sveta za gradbene in komunalne zadeve Mile Vozel je prerezal trak in s tem izročil mostu prometu

popolnoma zavzet. To pa je močno razkazalo tretjega kandidata za te prostore — Veljka. Dejal je, da je pač on najstarejši stanovalec v tej hiši, da ima največje pravice itd. Ze tisto dopoldne, ko ni bilo Dušanovega avtomobila, je tja postavil svojega.

Toda prijatelji, s katerimi se je posvetoval, so mu brž odsvetovali. »Nikar ne tvegaj tega. Funkcionar je. Po vseh okrajnih ustanovah in pisarnah je doma.

Kaj ti bo on, saj je navaden delavec

Pazi se takih,« so mu svetovali, in ga nagovorili, naj si pač na isti način prisvoji Andrejev prostor. »Ta je navaden delavec, kaj ti bo on,« so menili. In tako je bilo.

Drugi večer, ko se je Andrej vrnil z avtomobilom, je bilo njegovo mesto zavzeto in avto je moral pustiti kar zunaj.

Naslednji dan pa so se tekmeči za prostore pogovorili. Zvedeli so, kakšno merilo je vodilo Veljka, ki je hotel izpodrinuti Andreja. Proti takemu načinu pa se je najbolj zavzel Dušan. Veljko se je čudil. »Saj ne gre za vaš prostor, ampak za prostor, ki je poleg vašega,« je tolažil. Toda Du-

V skrbi za človeka

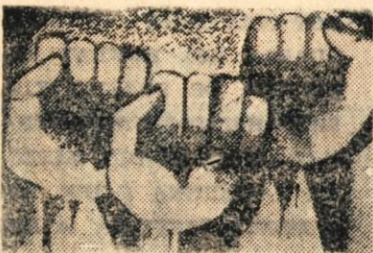
Na nedavni konferenci za varnost, ki jo je v Tednu varnosti organiziral OBSS Škofja Loka, so udeleženci v razpravi obravnavali uspehe in tudi določene pomanjkljivosti na tem področju. V gošpodarskih organizacijah in drugod težijo za tem, da bi varnost pri delu povečali. Tega nihče ne zanika. Vendar pa se število nesreč le počasi zmanjšuje. Pogosto se menja le vzroki nesreč. Ti pa so v določenih primerih dvomljivi. Podjetja bodo morala resneje kot doslej proučevati vzroke nesreč. V to jih bo silil tudi novi zakon o socialnem zavarovanju.

Pereč problem za varnost pri delu, ki ga je nedavna konferenca za varnost obravnavala, so stroji in druge naprave, ki jih izdelujejo naše tovarne. Stroji niso namreč vedno zadosti prilagojeni potrebam in varnemu delu. Tako morajo podjetja pogosto sama izdelovati varnostne naprave. Zato delavci v tujini vidijo, da bi tovarne strojev prodajale svoje izdelke z

zadostnimi in kvalitetnimi varnostnimi napravami.

Udeleženci na škofjeloški konferenci za varnost so soglašali v tem, da mora za varno delo sebe in sotovaršev skrbeti sleherni delavec. Še posebno pa je to naloga mojstrov v proizvodnji. Varnost pri delu morajo v prihodnje pogostje obravnavati tudi na sejah ekonomskih enot. Prav tako morajo imeti varnostni tehniki v podjetjih vse pristojnosti in obenem odgovornost za uspešno opravljanje svojega dela.

Nekatere nesreče in obolenja pa so pogosto dvomljiva. O tem je razpravljala konferenca in priporočila, naj bi v podjetjih organizirali kontrolo bolnikov. V zvezi z varnostjo je konferenca obravnavala tudi zdravstveno službo. Udeleženci so predlagali, da bi bilo treba zdravstveno, predvsem pa zobozdravstveno službo še izboljšati. Zaradi čakanja na zdravstvene storitve izgubljajo delavci po čakalnicah precej svojega delovnega in prostega časa. — J. P.

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

MED PRVO IN DRUGO URO PONOCI

v Kovorju pred sedemnajstimi leti

Noč med 2. in 3. decembrom 1944 je bila v Kovorju pri Trziču dokaj burna. Grmelo je in pokalo, v temo so odmevali juriši in kriki in pod nebom so švigale signalne rakete.

Bil je to eden izmed pogumnih napadov Kokrškega odreda na tamkajšnje belogardistično postojanko. V Kovorju je bilo sicer le približno 50 ljudi v postojanki, toda sprčo izdajstva so imeli tam zelo podrobne informacije o bunkerjih, o kurirskih zvezah, o družinah, ki so sodelovale s partizani itd. Zato je bilo to belogardistično gnezdo nevarno za posamezne družine, za bunkerje in postojanke ob vznožju Dobre, Kriške gore in Storičja.

Stab Kokrškega odreda je napravil načrt in zvečer 2. decembra so se borci zbrali pri Sv. Neži ter se potem previdno spustili v dolino. Bila sta dva bataljona, toda 2 četi so razporedili na več zased, zakaj preprečiti ali vsaj zadržati bi bilo treba morebitno pomoč sovražnikov iz Trziča, Begunj, Kranja, Golnika ali Brezja.

Tako so ostale samo štiri čete za neposredni napad. Točno opolnoči je v Kovorju nastala tema, zakaj naši so pretrgli vse električne in telefonske zveze. Napad na postojanko pa se je začel ob eni uri ponoči. Partizani so bili dobro oboroženi, imeli so več strojnic in tudi dva ročna minometa.

Obkoljeni belogardisti so se nerazumno upirali. Nenehno so vsipali ogenj iz bunkerjev in niti po eni uri ni kazalo, da bi se vdali. Zato je vodstvo napadalcev ob drugi uri ponoči odredilo umik.

Med belimi je bilo nekaj mrtvih, medtem ko so partizani imeli le dva ranjena.

Se danes, kot pravi udeleženec Ivan Jan v svoji knjigi »Med gorjanskimi partizani«, ni pojasnjena neka stvar iz tiste noči. Partizani so namreč prav med napadom zvedeli, da so belogardisti prejšnji dan dobili udarni bataljon iz Kranja v okrepitev svoje postojanke. Zato je bil njihov odpor tako močan in so se partizani po enournem ognju umaknili. Toda ali so belogardisti dobili okrepitev pred tem napadom ali pa je bila to posledica izdaje — o tem ni vedel nihče povedati nič pravega.

Naj bo tako ali drugače — belogardisti so tisto noč spoznali udarno silo partizanskih enot in domačini iz Kovorja in okolice so vse bolj javno in samozvestno govorili o partizanski vojski in o svobodi.

Ljudje in dogodki

Vračarjev primer, razbojniški napad v stutgartski Linderhalli in risanje kljukastih križev po židovskih cerkvah spadajo v isto vrsto dejanj. Ta številna dejanja kažejo, da je dediščina nacizma ostala vezana za nemško zibelko in ima ta dežela verjetno največ zaslug, da hitlerjeva doktrina ni še povsem zastarela. Vrsta zaskrbljujočih izbruhov kaže, da pojave te nevarnosti v Zahodni Nemčiji preveč lahko jemljejo in da jim pristojne oblasti v posameznih primerih celo velikodušno nudijo podporo ali pa na tihem odobravajo njihova početja.

Skupina ustaških zločincev je v dneh pred našim državnim praznikom, ko so se v Stutgartu zbrali jugoslovanski državljani, da bi na prireditvi, ki je bila po nemških predpisih prijavljena in prirejena počastili nastanek nove Jugoslavije, napadli naše ljudi in dva naša državljana ranila. Dejanje ustaških divjakov najbrž ni bilo čisto samoniklo in brez skritega ozadja. Že to, da so ustaši nosili napis »Vojnega zločinca Vračarja pred sodišče«

— govori, da ta dva protijugoslovanska izbruha na ozemlju Zahodne Nemčije moramo pri ocenjevanju vrednotiti kot pojave, ki imajo nekupni imenovalec. Dejanskega središča teh pobud za sedaj ni mogoče raziskati, vemo pa, da so storilci neredov in nesramnega početja zakrivali nad našimi narodi še sto vojnih zločinov. Stutgart-

kašnih deželnih oblasti in po tem smemo sklepati o razpoloženju, ki ga gojijo do ostankov hitlerjevske dediščine. V bistvu gre za precej podobne značilnosti, ki smo jih že našli, ko smo spoznali Vračarjev primer. Le da je šlo takrat za postopek nemških oblasti proti našemu državljanu, sedaj pa je to naloga opravi la pešica ustašev.

žava, ki temelji na pravnem redu je zaradi lastnega ugleda dolžna zaščititi tuje državljane vsaj do mere, ki je običajna v mednarodnem merilu. Vsega tega v stutgartskem primeru ni bilo in smo pogrešali, če že ne pomoči, pa vsaj spoštovanje meddržavnih običajev. Stutgartska policija je zavrnila ugovore z otroškimi izgovori, da

Ustaški ravni noži

sko razbojništvo pada v čas, ko je v drugih državah na svetu rovarjenje ustaških in drugih reakcionarnih skupin prenehalo in si v javnosti ne upajo več nastopati, ker so se onemogočili s svojimi postopki po vojni in zgodovinski zločin. Zahodna Nemčija pomeni v tem svetu zadnji brlog za hitlerjeve kvizlinške volkove. Zahodno-nemške oblasti jim dajejo zatoščice, da uprizarjajo pohode v koncertne dvorane z ravnimi noži in ogrožajo življenja tujih državljanov, ki pred njimi niso varni na nobenem koraku.

Pri stutgartskem ustaškem pohodu na Linderhalli pa ne gre samo za ustaški izpad. Veliko bolj značilno je obnašanje tam-

Zadržanost nemške policije. Kljub opozorilom, da se pripravljajo ustaški napad na jugoslovanske državljane ni hotela napraviti reda in je posredovala šele, ko je prišlo do krvavega obračuna, govori, da so bile niti ustaškega izvajanja bolj razširjene. Policijske oblasti so nedvomno svoje »dobre usluge« nudile tudi ustaških razbičarjev, ki jih stutgartski meščani poznajo že po svojih pretepaških lastnostih v kavarnah in vele mestnih breznicah. V sklopu teh razmišljanj pa naletimo na važno vprašanje meddržavnega prava. Gre za načela zaštite tujih državljanov in našega diplomatskega oseba, ki v Zvezni republiki opravlja svoje službene dolžnosti. Vsaka dr-

ni imela pojma o nevarnosti in da dokler ne pride do nereda ni pristojna posredovati. Zakaj v povojni Nemčiji ima vsak pravico povedati, kar misli, in storiti, kar mu je po volji. Vprašanje je sedaj samo eno: ali ni tudi dolžnost nemške policije, da skrbi za red v deželi. Ali je napad z ravnimi noži še spada med demokratična načela, ki jih mora štiti stutgartska policija?

Tudi način, kako so sprejemali ogorčene proteste naših diplomatskih predstavnikov in po pisanju tiska lahko dobimo pravilno sliko uradnega nemškega razpoloženja. Ta pojav nas po težkih izkušnjah v pretekli vojni najbolj vznemirja.

Zdravko Tomažič

Ne bodo jih pozabili

Trebitja, 29. novembra (P.) — Danes dopoldne so tukaj pred »Domom pod planino« odkrili spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja iz vasi Trebitja, Fužine, Podgora, Kladje in del vasi Stare Oslice. Spomenik bo ob enem tudi dokaz spoštovanja in ljubezni tukajšnjega prebivalstva do 21 nepoznanih borcev, ki so darovali življenje za svobodo na tem področju.

Današnja svečanost ob odkritju spomenika je lepo uspela. Po odkritju so okrog spomenika položili številne vence. S postavitvijo

spomenika se je vaščanom uresničila davna želja, da bi se tudi njihov kraj dostojno oddalil spominu vseh tistih, ki so darovali za svobodo najdragocenejše, kar so imeli — svoja življenja.

Vas Trebitja je v letih okupacije zvesto sledila pozivu KP in OF. Prvi organizatorji upora so se pojavili že sredi leta 1941. Meseca decembra 1941 so na Trebitji požgali most, ki pa ga je okupator takoj obnovil, vendar so ga borci NOV še dvakrat požgali. Okupator je tudi v tem kraju kmalu pričel s terorjem, saj so že maja 1941 aretirali in odpeljali v Begunje oziroma Buchenwald prvega domačina iz vasi Podgora. Julija 1942 so ponovno odpeljali šest vaščanov in jih naslednji dan v Brodcih pri Skofji Loki ustrelili. Aretacije in preseljevanja mirnega, toda zavednega prebivalstva so ob podpori domačih belogardistov nadaljevali iz leta v leto. Toda vse to vaščanom ni strlo. Trebitja in ostale okoliške vasi so dale borce za znano Poljansko vstajo. Že leta 1942 so na Trebitji ustanovili prvi terenski odbor OF, pozneje pa tudi gospodarsko komisijo za sektor Trebitja — Sovodenj. Na Trebitji in Fužinah je okupator do tal požgal šest domačij. Nemški bes je zanetil plamene tudi na domačijah v Kladju in Zirovskem vrhu.

Skrajna — tudi Trebitja in okoliške vasi so mnogo doprinele k zmagi nad nasiljem. Zato so lahko prebivalci upravičeno ponosni na spomenik; z njim so se oddalili spominu padlih.

M. Zivkovič

OB NOVIH ZMAGAH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po vseh večjih krajih so bile akademije, s katerimi so ob enem počastili tudi 20-letnico ljudske revolucije. Po številnih šolah so prideli učenci manjše interne slovesnosti. Na Dan republike so odkrili tudi dva spomenika — na Trebitji in prvemu sekretarju rajonskega komiteja za Skofjo Loko Petru Kavčiču-Jegorovu. Proslavo ob odkritju spomenika Jegorovu je pripravila krajevna organizacija ZB iz Stare Loke s sodelovanjem pionirskega odreda osnovne šole v Skofji Loki, ki nosi revolucionarjevo ime.

Svečanosti ob odkritju spomenika so se udeležili številni Ločani in okoličani. Pionirski odred osnovne šole Skofja Loka je na svečanosti sodeloval s svojim praporom.

NOVE OBLIKE

V vseh večjih krajih na območju trziške občine so za Dan republike pripravili večje ali manjše proslave. Za večino teh je značilno, da so se prireditelji izognili starih oblik akademij. V Trziču so na primer izvajali (pevski zbor in orkester Svobode pod vodstvom Otona Zazvonila) Kiliarjevo »Rdečo Kantato«, ki jo je uglasbil Radovan Gobec. Poslušalci, ki so Cankarjev dom povsem napolnili, so izvajalce nagradili z navdušenim aplavzom.

RAZSTAVA UMETNISKE FOTOGRAFIJE V KRANJU

Kranj, 28. novembra 1961 — Danes popoldne so v Delavskem domu v Kranju odprli VII. republiško razstavo umetniške fotografije, ki jo je pripravil fotoklub »Janeza Puharja« iz Kranja. Ob navzočnosti številnih gostov, družbenih in kulturnih delavcev ter ljubiteljev umetniške fotografije je razstavo odprl predsednik krajskega fotokluba Janez Maršič.

Jože Rozman sodi med najstarejše valjavce žične valjarne. V njej se je zaposlil 1922. leta. Danes je mojster v novi hali žične valjarne

SKREBNO PRIPRAVLJENE PROSLAVE

Kranj (S. S.) — Tudi letos so prazniki republike počastili v vseh večjih krajih občine. Proslave so prirejali delovni kolektivi, Svobode in prosvetna društva, šole, pa tudi najmlajši v vrtcih niso pozabili rojstva republike. Splošen vtis, ki so ga posredovale posamezne proslave je ta, da so bile letošnje proslave v primerjavi z lanskimi, ko praznujemo 20-letnico vstaje naših narodov, pripravljene bolj skrbno. Pa tudi programi so bili vsebinsko bogatejši.

V Kranju je bila osrednja proslava že v ponedeljek zvečer. Obiskovalci, ki so po končanem programu zapuščali dvorano kina Center, so bili polni najpestrejših vtisov, ki jih more vzbuditi le skrbno izbran in naštudiran program. Ta večer je poleg recitatorjev kot vselej nastopil tudi Prešernov mešani pevski zbor, ki je pod vodstvom Petra Liparja izvajal Rdečo kantato skladatelja Radovana Gobca.

Proslave so prirejali tudi v drugih krajih občine: v Senčurju, Cerkljah, Predvorju, Predosljah, Naklem, na Visokem, Jezerskem in drugod. Podoba je, da so prosvetna društva, šole in razne druge organizacije, ki so sodelovale v skupnem programu, vložile v prireditve precej truda.

Delavke pri delu v Iskrinem obratu v Lipnici

Slavnostna otvoritev Iskrinega obrata v Lipnici

Od oddelka do modernega obrata

Delovni kolektiv obrata kranjske Iskre v Lipnici pri Kropi je na dan pred praznikom slavil pomembno delovno zmago: od malega oddelka, ki je imel leta 1959 nekaj nad 46 milijonov bruto produkta in 31 zaposlenih, je zrasel v dobi poskusne proizvodnje

v moderen obrat s 150 zaposlenimi in 400 milijoni bruto produkta.

»Moderni, sodobno opremljeni prostori, visoka proizvodnost, dobri delovni pogoji — vse to je odraz sedanjosti in garancija za prihodnost«, je ob otvoritvi dejal

šef obrata tovariš Hafner.

Zunanje obrate je Iskra formirala zaradi specializirane proizvodnje. Obratu v Lipnici je Iskra namenila predvsem številkono za števce, v nadaljnji fazi pa ure za dvotarifne števce. S pomočjo matičnega podjetja in pod dobrim vodstvom obrata je uspelo ustvariti v kolektivu delovni plet, dobro delovno disciplino in kvalitete izdelke. V obratu prevladuje ženska delovna sila, ki se je naglo priučila natančnemu delu. Povprečna starost v kolektivu je komaj 24 let.

Sekretar za industrijo LRS ing. Viktor Kotnik je pri slovesni otvoritvi med drugim dejal, da je obrat Lipnica zanimiv in nazoren primer delitve dela, ki ima konkretni cilj ozko specializacijo, s tem pa tudi moderen način dela, ki garantira izredno kvaliteto in nizko ceno. Ob koncu je v imenu izvršnega sveta LRS čestital kolektivu k uspehu.

Cestitkam so se pridružili tudi generalni sekretar Iskrine skupnosti Silvo Hrast, podpredsednik ObLO Radovljica in predsednik DS Iskre Kranj. Za vsa poznanost in pomoč pa se jim je zahvalil predsednik DS v Lipnici Ivan Varl.

Slavnostno vzdruže so popestrili tudi pionirji osnovne šole iz Kroke, ki so navzočim zapeli nekaj borbenih in otroških pesmi. Njihove recitacije so bile odmev borbenega časa in so dale delovni zmagi tega kolektiva ob Dnevu republike praznično obliko.

R. K.

Pojasnilo reševalcem nagradne skandinavske križanke

V slavnostni številki »Glasa« ob Dnevu republike smo za reševalce objavili skandinavsko nagradno križanko, vendar tako (zaradi nekaterih tiskarskih napak), da je ni moč rešiti. Zato danes dajemo nekaj pojasnil:

Sliki kamele in aparata sta zamisljeni v poljih pa bi morala biti naslednje besedilo, in sicer: pod sliko Kranja v tretjem kvadratu (samo v zgornji polovici) »zaključek«, v četrtem (prav tako samo v zgornji polovici) »vodja«. Ob mopedu desno v srednjem kvadratu: zgoraj »puščavski vlak« in v spodnji polovici »avtom.«

znanka«. Ob mopedu spodaj v zgornji polovici srednjega kvadrata »orodje«. Pod sliko kamele (pravilno bi tu morala biti slika aparata) v prvem kvadratu »sport« in v zadnjem »os. zaimek«. In končno ob telovadcu desno v prvem kvadratu »da — češko«, v drugem kvadratu »tukaj« in v četrtem kvadratu »kadam«.

Reševalcem se zaradi nastalih pomanjkljivosti opročamo in jih obveščamo, da smo podaljšali rok za oddajo rešitev do vključno 11. decembra, medtem ko bo javno zbiranje ob 16. uri v prostorih uredništva. — Uredništvo

16 vasi dobilo vodovod

V nedeljo, 26. novembra, popoldne so v Mavčičah pri Kranju proslavili pomemben delovni uspeh — namenu so izročili zavarovski vodovod, ki bo v prihodnje preskrboval s pitno vodo vse vasi tostran in onstran Save med Kranjem in Zbiljem. Ob tej priložnosti so v združenem domu v Mavčičah priredili tudi proslavo, s katero so hkrati počastili 20-letnico ljudske vstaje. Na prireditvi so prihiteli mnogi prebivalci iz bližnje in dalnje okolice. Pri proslavi so razen govornikov sodelovali tudi recitatorji, posebno pozornost pa je vzbudila godba na pihala Ljudske milice iz Ljubljane, ki je pod vodstvom kapelnika Rudolfa Stariča zaigrala več pesmi.

Ne bo napak, če ob tej priložnosti na kratko spregovorimo tudi o samem vodovodu. Nobenega dvoma ni, da gre v tem primeru za veliko investicijo, saj je glavni vod dolg 33 kilometrov. Kljub temu, da so izkope opravili prebivalci sami, velja vodovod okrog 150 milijonov dinarjev. Precej zaslug, da je delo tako naglo napredovalo, ima mladina in razen teh tudi pripadniki Jugoslovanske ljudske armade, ki niso štédili z naporom. Dela so bila zaupana kom. podjetju Vodovod — Kranj.

Z deli so začeli spomladi 1958 leta. Stiska z zdravno pitno vodo je namreč postajala iz leta v leto preobčutna, zlasti še, odkar so zgradili v Medvodah hidrocentralo in je Zbiljsko jezero zalilo mnoge studence. Hidrocentrala je

Splošna želja je, da bi društvo s takšnim poletom delalo tudi v prihodnje.

Po proslavi je bil še slavnostni sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo.

Medtem ko so v Križah imeli kar tri proslave, in sicer ločeno za mladino, odrasle in pripadnike JLA, so v Kovorju uprizorili delo (iz zadnje svetovne vojne) »Volkodlaki«, kar so domačini sprejeli z velikim navdušenjem.

Razen tega je bil v Trziču tudi tek republike (29. novembra ob 11. uri), na katerem so zmagali tekmovalci iz Križov, ki so osvojili tudi pokal. Na osrednji proslavi v Trziču je ObO ZB razvil tudi svoj prapor.

NAVDUŠENJE V LJUBNEM

Ze pred dobrim mesecem smo lahko zapisali, kako se v tem ali onem kraju pridno pripravljajo na praznovanje Dneva republike. Res, pisali smo samo o nekaterih krajih in pri tem seveda vedeli, da je tako povsod: po vseh šolah, pri prosvetnih društvih in krajevnih organizacijah. Praznovanje 29. novembra je postalo tradicija, ki jo povsod radi in s skrbnimi pripravami nadaljujejo.

In če bi sedaj, po praznovanju, hoteli o vseh proslavah povedati nekaj stavkov, bi bilo to veliko, veliko preveč. Zato naj omenimo le to, da so na predvečer praznika na Bledu povabili v novo festivalno dvorano pevski zbor »France Prešeren«, v Radovljici pa je priredil koncert Invalidski pevski zbor iz Ljubljane. Tokrat pa naj objavimo tudi krajski zapis o praznovanju v Ljubnem.

V Ljubnem je bila 28. novembra zvečer v domu TVD Partizan slavnostna akademija. Udeleženci akademije so z zanimanjem in navdušenjem sledili programu. Pripravila sta ga domače društvo Partizan in učenci osnovne šole. Izredno lepo je bil izveden simbolični ples mladincev in mladink »Rojstvo republike«. Nastop taborašev in folklorni ples mladincev in mladink v narodnih nošah je bil deležen tolikega aplavza, da so morali nastopajoči še enkrat na oder in točko ponoviti. Tudi to je razveseljivo, da so tambura-

Modna bluzna v novem stilu z zavazanem šal-ovratnikom v zanimivem vzoru in zimski barvi

Modna bluzna v pastelni barvi z zlatimi gumbi in z zlato obrobo

MALI NASVETI

● Vodne madeže na pohištvu poskusite odstranjevati s plutovinastim zamaškom namočenim v navadno jedilno olje. Z zamaškom drgnite po pohištvu in to večkrat ponovite.

● Medeninate dele pri štedilniku zelo težko očistimo, ko so še vroči. Kadar nimamo časa, da bi ga pustili ohladiti, poskusite tole: v skodelico nalijte nekaj kisa in dodajte ščepec soli. Premesajte, da se sol stopi in v to tekočino namakajte krpo in z njo drgnite medeninate dele štedilnika. Nato z vlažno krpo obrinite medenino, da je kis ne bi razjedel. Sedaj lahko uporabite še »SIDOL«.

dom družina moda

BREZ PREHLADA SKOZI ZIMO

Ni nas ravno malo, ki pričakamo zimo s krepkim prehladom ali celo

prebolevamo gripo v postelji. O tej nevšečnosti, ki nas doleti, kakor

hitro se malo ohladi, je razmišljalo in priporočalo utrjevanje že več ljudi: lahko se odločimo za tiste, ki priporočajo kopanje v rekah tudi pozimi ali za recepte Sebastiana Kneippa ali za finko sauno. Dobro moramo vedeti, da je pozimi najvažnejše živahno kroženje krvi, nadalje svež zrak in pa mrzla voda, ki nas utrdi proti hitrim spremembam temperature. Porabite svoj prosti čas za vsakdanji sprehod; prav lahko pa ga nadomestite z razgibalnimi vajami na verandi. Vsako jutro si privoščite zračno kopel pri odprtem oknu.

Pomagajte koži, da bo lažje dihalna in da bo dobro prekrvavljena: na suho se zdrgnite s krtačo ali s hrapavo brisačo, da koža pordeči. Dobro je, če si tako nadrgnjeno telo namažete z dobrim oljem. Masažo opravljajte zjutraj, ko vstanete, ali zvečer, če radi dolgo spite.

Mrzle noge so vir najrazličnejših bolezni; zato skrbite, da so vedno tople. Vtaknite noge do kolen v skaf s toplo vodo. Dolivajte toplejšo vodo, tako da se temperatura postopoma dviga. Mrzla kopel bo noge tudi utrdila, vendar ne sme trajati več kot 30 sekund.

Zberite pogum in preizkusite tale Kneippov recept: večkrat preganite brisačo, jo namočite v mrzlo vodo in pričenite z drgnjenjem pri stopalih, nato noge, zgornji del telesa in — potem najstrašnejše: ne-

posušeni se vlezite v posteljo in čakajte, da se ogrejete (približno pol ure). Prav tako je učinkovito polivanje kolen z mrzlo vodo; pri tem uporabite gumijasto cev.

Končno pridejo na vrsto roke. Do

vrha naslahtnice jih vtaknite v mrzlo vodo. Po 20 do 30 sekundah jih hitro zbršite z brisačo. Ta kura zelo poživljuje krvni obtok, vendar mora biti prostor zakurjen in pri tem ne smemo imeti mrzlih nog.

In še to: ne dajte se kar tako vreči iz ravnotežja: malo humorja v pustih mrzlih dneh je dobro tudi za duševno utrjevanje.

POVABILO NA PLES

Postavite se pred ogledalo in kritično premotrite svoj dekolte, če je »dovolj dober« za izrezano obleko. Mastna koža z mozolji prav gotovo ne bo privlačna; pigmentna znamenja pa so včasih prav ljubka. Koža mora biti brezhibno čista. Manjše pomanjkljivosti pa prekrijemo s tekočim pudrom.

Večerna šminka mora biti zelo skrbna, intenzivnejša in bolj razumno nanesena kot podnevi, saj umetna luč daje barvam neizrazit ton. Pazite, kakšne barve puder boste nanesle na prehode k vratu in dekolteju. Veke si navadno barvamo samo za posebno svečane priložnosti, takrat pa se odločite za srebrno modro, tirkizno modro, kovinsko bleščečo v zlato ali srebrni barvi. Nanesite jo od sredine očesa navzven.

Za večer je torej mnogo dovoljeno, kar bi bilo čez dan ne navadno in smešno. Brez strahu si poudarite, kar imate najlepše, seveda v naravnih mejah, da boste privlačnejši.

Deset minut si rezervirajte za oblačenje. Upam, da je vaša gar-

deroba skrbno urejena in vedno pripravljena, da si sedaj ne boste belili glave: »Kaj naj oblečem?«; da ne boste šele sedaj na primer ugotovili, da vaše perilo ni primerno za izrezano obleko, da so čevlji v popravilu ali pa da je zlata verižica spet »izginila«.

Končno še poslednji potegljaji

skozi lase; da se frizura ne pokvari, uporabite lak za lase. Čas je še za lakiranje nohtov; njihova barva mora biti ista kot tista za ustnice.

Pred odhodom ne pozabite nekaj pojesti in popiti kozarec sadnega soka. Še pogled v zrcalo in želim vam lep večer.

radijski in televizijski spored

Poročila, poslušajte vsak dan ob 6.05., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 19., 21., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 8., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri

SOBOTA - 2. decembra

- 6.30 Turistični napotki
- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.30 Popevke in majhni ansambli
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Iz poljske opere Halka Stanisława Moniuszka
- 10.15 Blaž Arnič in Fran Lhotka
- 11.00 Glasbene razglednice
- 11.30 Dva samospjeva Sergeja Rahmaninova
- 11.35 Serenada za violino, violo in violončelo
- 12.05 Narodne pesmi iz Vojvodine
- 12.15 Kmetijski nasveti: Jože Kregar - Zavarovanje rastlin pred pozebo
- 12.25 Vsak dan za vas
- 13.30 Od arije do arije
- 14.10 Vedro in priljubljeno
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Turistični napotki
- 15.20 Po tipkah in strunah
- 15.30 Moški zbor »Grafike«
- 15.50 Zabavna medigra
- 16.00 Gremo v kino
- 16.45 Pianist George Feyer
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Svjatoslav Richter igra klavirski koncert
- 18.45 Naši popotniki na tujem
- 19.05 Valčki v izvedbi velikih zabavnih orkestrrov
- 20.00 V veseljem ritmu z majhnimi zabavnimi ansambli
- 20.20 Zabavna radijska igra

NEDELJA - 3. decembra

- 6.00 V nedeljo zjutraj vstala bom...
- 6.30 Napotki za turiste
- 6.35 Vedri zvoki
- 7.15 Reklame
- 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
- 7.35 Pihalni orkester Ljudske milice igra v zabavnem tonu
- 7.50 Koračnice igra Holandska godba
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.37 Iz albuma skladb za otroke
- 8.52 Trio Horwedell
- 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.46 Jugoslovanska suita Josipa Slavenskega
- 10.00 Še pomnite tovariši...
- 10.30 Glasbena matineja
- 11.30 Poletj na morje, pozimi pa... (reportaža)
- 11.50 Zabavni orkester Alfred Scholz
- 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Dana Ročnikova in Janez Lipušček pojeta slovenske narodne
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
- 15.30 Igra vam 7 violin moskovskega Velikega teatra
- 16.00 Hmoreska tega tedna
- 17.05 Klavir v ritmu
- 17.15 Radijska igra
- 17.56 Tri Arničeve pripovedke za klarinet in klavir
- 18.16 Prijetne melodije
- 18.30 Sportno popoldne

- 19.05 Prizor treh vprašanj iz opere Turandot
- 20.00 Izberite melodijo tedna
- 20.45 Willy Fantel s svojim ansamblom
- 21.00 Medigra za oboo in čembale
- 21.08 Violončelist Mstislav Rostropovič igra Chopina

PONEDELJEK - 4. decembra

- 8.05 Arije iz oper
- 8.45 Segava klaviatura
- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Milan Stante igra svoje lastne skladbe
- 9.40 Planinski oktet iz Maribora
- 10.15 Skladatelji in njihovi instrumenti
- 11.00 Pevca Mina in Frank Sinatra
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Med mladimi glasbenimi avtorji
- 12.05 Trio Avgusta Stanka
- 12.15 Radijska kmečka univerza - Vet. Nestor Klemenc: Vloga vitaminov v prehrani goveda na farmah
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Plesni napevi iz naših krajev
- 14.00 Zvočni kaleidoskop
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Nastopa društvo za narodne pesmi Koča Racin iz Skopja
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Ura za ljubitelje operne glasbe
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Popoldne pri Edvardu Griegu
- 18.45 Radijska univerza
- 19.05 Trije veliki godalni orkestri

TOREK - 5. decembra

- 8.05 Poje Akademski oktet
- 8.20 Zvočna mavrica
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Obrazi in razpoloženja
- 10.15 Izberite melodijo tedna
- 11.00 Simfonietta
- 11.15 Utrjujte svojo angleščino
- 11.30 Zbori iz ruskih oper
- 12.05 Pojo »Dobri znanci« iz Celja
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Milan Rovar: Pomen zimskega škropljenja sadnega drevja
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Skladbe hrvatskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor
- 13.50 Hitri prsti
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Stiri operne uverture
- 15.20 Zabavni orkester Raphaela
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Tri podobe iz glasbenega koledarja
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Suita za klavir
- 20.00 Zborovski skladatelj Emil Adamič
- 20.30 Radijska igra
- 21.23 Pixy Ring - miniturna suita
- 21.33 Majhna revija zabavne glasbe
- 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja
- 23.05 Plesni zvoki in popevke

SREDA - 6. decembra

- 8.05 Vesele in ožotne za orkester
- 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb
- 9.25 Melodije iz Broadwaya
- 9.45 Veseli planšarji pojo in igrajo
- 10.45 Zabavni orkester Huberty Deuringer

- 11.00 Pet pevcev - pet popevk
- 11.15 Clovek in zdravje
- 11.25 Sonatina za klavir
- 11.30 Glasbeni portret Josipa Prohaske
- 12.05 Vaški kvintet z Božom in Miškom
- 12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Franjo Urlep: Vloga in pomen gozdarskega obrata pri KZ
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Godala in vokalni zabavni ansambli
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Obisk pri Cajkovskem
- 14.52 Trije preludiji
- 15.20 Koncert po željah poslušalcev
- 16.00 Soferjem na pot
- 16.45 Hammond orgle
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Dirigira Charles Münch
- 18.45 Ljudski parlament
- 20.00 Spoznavajmo svet in domovino
- 21.00 Zabavne melodije za vse

ČETRTEK - 7. decembra

- 8.05 Od tod in ondod
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Majhni ansambli igrajo za prijetno razpoloženje
- 10.15 Radi bi vas zabavali
- 10.40 Pet minut za novo pesmico - Pozdravi za mlade risarje
- 11.00 Slovenki oktet poje dalmatinske pesmi
- 11.15 Ruski tečaj za začetnike
- 11.30 Dva concertina
- 12.05 Kvintet bratov Avsenik
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Raoul Jenčič: Izkušnje z avtomatičnimi sadilniki krompirja pri nas
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja
- 13.50 Ali vam ugaja?
- 13.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Pevka Gabi Novak
- 15.30 Turistična oddaja
- 16.00 Janacek in Falla
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Kavatina Figara ter dva prizora iz Sevilskega brivca
- 18.45 Kulturna kronika
- 19.05 Blaž Arnič: Zapeljivec
- 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov

PETEK - 8. decembra

- 8.05 Operetna in lahka glasba
- 8.30 Fantazija za violino in orkester
- 8.55 Pionirski tehnik
- 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 10.15 Veseli ljudski plesi
- 10.30 Vedro in priljubljeno
- 11.00 Trio griocosu za dve violini in violončelo
- 11.15 Naš podlistek
- 11.25 Z ljubljanske uprizoritve opere Ovgenij Onegin
- 12.05 Fran Gornik je komponiral Zadovoljne Kranice
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Renata Tebaldi v priljubljenih operah
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Dva skladatelja iz Makedonije
- 15.20 V odmoru z vašim pevcem
- 16.00 Parada pihal
- 16.40 Glasbeni intermezzo
- 16.45 Jezikovni pogovori

- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Godala v ritmu
- 18.30 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana
- 18.45 Iz naših kolektivov
- 19.05 Zaključni prizor iz opere Don Juan
- 20.00 Zabavni orkester Roberto Rossi
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.30 Petnajst minut pri Bele Bartoku
- 30.45 Stiri sto let klavirske glasbe
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih

Televizija

TELEVIZIJSKI SPORED

SOBOTA - 2. decembra

- 18.00 Žogica marogica - lutkovna igra za otroke
- 18.45 Jim iz džungle - TV serijski film
- 18.45 Reševalne ekipe - TV serijski film
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 TV helikopter
- 20.30 Ekran na ekranu - filmski mozaik
- 21.15 Studio I. - glasbena revija
- 22.30 Detektiv John Drake - TV serijski film

NEDELJA - 3. decembra

- 9.30 Zelenjava za zimo - kmetijska oddaja
- 10.00 Veter reši čredo - TV film
- 10.00 - Jim iz džungle - TV serijski film
- športno popoldne
- 18.30 Glasba in moda - prenos iz Modne hiše
- 20.00 Sedem dni
- 20.45 General Rovere - italijanski igrani film

PONEDELJEK - 4. decembra

- 18.00 Medic - serijski film
- 18.30 TV pošta
- 18.45 Dokumentarni film
- 19.00 TV pregled
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Tedenski športni pregled
- 20.30 Nevidena predstava - komedija

TOREK - 5. decembra

- Prenos tujega TV sporeda

SREDA - 6. decembra

- 18.00 Cudežna žoga - TV slikanica
- 18.10 Mucek - češki otroški lutkovni film
- 18.20 Kozmetični nasveti
- 18.30 Poštna kočija - serijski film
- 18.30 Cannonball - serijski film
- 19.00 Roška ofenziva
- 19.30 TV obzorik
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Dokumentarni film
- 20.30 TV magazin
- 21.30 Srečanja - Blaženka Katalinič

ČETRTEK - 7. decembra

- 10.00 TV v šoli
- 18.00 Dobrodošli - oddaja za otroke
- 18.45 Kratki film
- 19.00 Čas, ljudje in dogodki
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Dokumentarni film
- 20.30 X - 100.000 zabavnoglasbenih parodij
- 21.00 TV pošta
- 21.45 S TV po svetu

PETEK - 8. decembra

- 19.00 Magazin vsakdanjih skrbi
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Prenos

radijski in televizijski spored

kino

Jesenice »RADIO«

2. do 4. decembra angleškoamer. vstav. film. PODAJ ROKO HUDIČU; 5. do 6. decembra francoski barvni film DVOJNI OBRAT; 7. do 8. decembra ameriški film POLKOVNIK IN JAZ

Jesenice »PLAVZ«

2. do 3. decembra slovenski film AKCIJA; 4. do 6. decembra angl. amer. VS film PODAJ ROKO HUDIČU; 7. in 8. decembra francoski VS film DVOJNI OBRAT

Zirovnica

3. decembra italijanski film ČOCARA; 6. decembra slovenski film AKCIJA

Dovje

2. decembra italijanski film ČOCARA; 3. decembra italij. jugosl. francoski film KAPO; 7. decembra angl. amer. VS film PODAJ ROKO HUDIČU

Koroška Bela

3. decembra francoski barvni VS film DVOJNI OBRAT; 4. decembra slovenski film AKCIJA

Kropa

2. decembra domači film DOBRI STARI PIANINO ob 20. uri; 3. decembra ameriški barvni VS film ISKALCI ob 15. in 19.30. uri; 7. decembra poljski film LIKVIDACIJA ob 19.30. uri

Ljubno

2. decembra ameriški barvni film PRIJATELJSKO PREPRICEVANJE ob 19.30. uri; 3. decembra ameriški barvni film PRIJATELJSKO PREPRICEVANJE ob 16. uri

Skofja Loka »PREDILEC«

2. do 3. decembra ameriški barvni film OBRACUN V TABLE ROCKU

Duplica

2. decembra ameriški barvni CS film NA NABOJU NI IMENA ob 19. uri; 3. decembra ameriški barvni CS film NA NABOJU NI IMENA

Radovljica

2. decembra francoski film RESNICA ob 20. uri; 3. decembra francoski film RESNICA ob 16. in 20. uri; 3. decembra ameriški barvni CS film SEDEM BRATOV ZA SEDEM HCERA ob 14. in 18. in matineja ob 10. uri; 5. decembra argentinski film NAJ TE IMENUJEM MATI ob 20. uri; 6. decembra argentinski film NAJ TE IMENUJEM MATI ob 18. in 20. uri; 7. decembra slovenski film NOČNI IZLET ob 20. uri; 8. decembra amer. barvni film JAGUAR GOSPODAR DŽUNGLE ob 20. uri

SOBOTA — 2. decembra

»Center« — francoski barvni film SLABE ŽENSKÉ ob 16., 18. in 20. uri, premiera italijanskega barvnega CS filma SIN RDEČEGA GUSARJA ob 22. uri

»Storžič« — ameriški barvni CS film PLAVI ANGEL, matineja ob 10. uri, barv. CS film KRIZARJI ob 15., 18. in 21. uri

»Svoboda« — angleški CS film KLJUC ob 17.30 in 20. uri

»Naklo« — ameriški barv. CS film CAS ŽIVLJENJA IN CAS SMRTI ob 19.30

Cerklje »Krvavec« — amer. barv. CS film DOBER DAN ZALOST ob 19.30 uri

NEDELJA — 3. decembra

»Center« — francoski barvni film SLABE ŽENSKÉ ob 10., 14., 16., 18. in 20. uri — zadnjič.

»Storžič« — slovenski mladinski film KEKEC, matineja ob 10. uri, barvni CS film KRIZARJI ob 14. 17., 20. uri

»Svoboda« — slovenski mladinski film KEKEC ob 14. uri, ameriški barvni CS film PLAVI ANGEL ob 16., 18. in 20. uri

»Naklo« — ameriški barvni CS film CAS ŽIVLJENJA IN CAS SMRTI ob 16. in 19. uri

Cerklje »Krvavec« — ameriški barvni CS film DOBER DAN ZALOST ob 15. in 19. uri, slovenski mladinski film KEKEC ob 17. uri

Sodišče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE V KRANJU

NEDELJA — 3. decembra ob 10. uri URA PRAVLJIC ob 16. uri P. H. Herbert: VSAKIH STO LET za izven

ČETRTEK — 7. decembra ob 20. uri P. H. Herbert: VSAKIH STO LET za red Dijaški

Za boljše odnose med ljudmi

Ko ste zbrali pogum, da izvoljenki nesete cvetje na dom, odstranite papir s šopka, ko ste pozvonili.

Končno imate avto in dobro je, če poznate razvrstitev sedežev. Če sami vozite, bo vaša žena sedela poleg vas, goste pa boste posadili zadaj. Kadar imate šoferja, se boste z gostom (ali ženo) namestili zadaj.

Moški naj bo vedno enostavno in diskretno oblečen, pa čeprav je pesnik. Pravilo za moškega naj bo: samo neupadljivo oblačenje sme vzbujati pozornost.

Očitajo vam, da niste dovolj vpljudni do svojih kolegic v pisarni. Čeprav je na istem, nižjem ali višjem mestu kot vi, ji ne boste dovolili, da sama prenaša pisalni stroj, premika mizo; še posebno pa ji ne boste pravili »zasoljenih« vicev.

Na »hišnem redu« je sicer veliko napisanega, ne piše pa, kako naj se obnašamo do sestanovalcev: pozdravljanje je obvezno, čeprav drugače ne govorite, ženski ali starejši osebi boste na stopnicah vedno odstopili mesto ob ograji, le pri stopnicah z ozkimi zavoji, boste šli po ožjem delu, čeprav je ob ograji.

Prav gotovo ne boste stopili na hodnik nepočesani, v spodnjem perilu ali z umazanimi rokami. Tudi ne boste posnemali žene, ki v jutranji hali in v copatah stečejo v najbližjo trgovino.

Ne vznemirjajte svojega otroka

Vaš otrok prav gotovo ne bo odbil, da bi šel po kruh, toda vseeno raje počakajte, da bo dokončal svoje naloge.

Najmanjši član družine s pravico pričakuje, da se ukvarjate z njim, toda vaša dolžnost je, da preprečite njegovo vmešavanje v bratovo učenje. Potrudite se, da ga med tem zamolite s čem drugim in po možnosti v drugi sobi.

Seveda je lepo, da vaša stara mama nadvse ljubi vnuka, toda to ne pomeni, da naj ga obsipa z nežnostmi tudi takrat, kadar je sklonjen nad šolsko knjigo.

Nadvse radi imate glasbo; ni treba, da se odrečete svoji zabavi, če le zaprete vrata v sobo, kjer se vaš otrok uči. Glasba ali kaka druga oddaja se mu bo zdelala zanimivejša kakor reševanje računskih nalog.

Sodišča

KAZNI ZA POMANJKANJE DISCIPLINE NA CESTI

Promet na naših cestah je iz dneva v dan gostejši, po njih mrgoli in se gnete vedno več motoriziranih vozil. Vzporedno s tem pojavom pa se tudi registri na sodiščih vse bolj polnijo z določbami čl. 271 in 273 kazenskega zakonika, ki obravnavajo kazniva dejanja ogrožanja javnega prometa in predpisujejo zanje kazenske sankcije. Zaradi takih kaznivih dejanj hujšega značaja sta se v zadnjih dneh morala zagovarjati pred Okrožnim sodiščem v Kranju delavec Dragotin Trivič z Jesenic in šofer Alojz Stajner iz Ljubljane. Trivič je poletnega nedeljskega večera letos vozil z motornim kolesom svojega znanca Ivana skozi Jesenice proti Hrušici in je v neposredni bližini hotela Pošte podrl pešca dr. Primoža Vidalijsa, ki je obležal s težkimi pretresom možganov in udarninami na glavi in hrbtu. Pri padcu z motorjem je svojemu prijatelju Ivanu povzročil še prelom nosnih kosti, kar je prav tako huda poškodba, sam pa je tudi obležal nezavesten. Na obravnavi je priznal le toliko, da ni dovolj pazil pred seboj na pešce, ki jih je tam na cesti vedno dovolj, saj je to glavna cesta skozi Jesenice. Zankal je pa, da bi vozil prenaprlo, kakor mu je očitala obtožba in da je bil vrhu tega še precej opit.

Obtožencu je bila krivda povsem dokazana. Priči-miličnika, ki sta prav na kritičnem predelu nadzorovala cestni promet, sta prepričljivo izpovedala, da je vozil obtoženec s hitrostjo okoli 70 kilometrov na uro, kar je bilo skozi mesto seveda dosti prenaprlo in ga je prav ta brzina zanesla na sicer blagem ovinku na desni rob ceste, kej je pešcačil oškodovanec dr. Vidalijs. Preiskava krvi na Inštitutu za sodno medicino pa je tudi dokazala, da je bil obtoženec že močno opit, saj je pokazala 1,53% redukcijskih snovi v krvi. Ta stopnja alkohola mu je pač vzela možnosti, ki jih mora imeti voznik in mu dala »pogum«.

da je vozil po obljudeni cesti s hitrostjo, ki je sicer dopustna le izven naselij. Sodišče mu ni moglo verjeti, da je popil pred vožnjo le nekaj piva. Obležilno za obtoženco je bilo, da je bil vinjen že v težji meri in da je povzročil kar dvoje hujših poškodb. Upoštevati pa je moralo seveda tudi olajševalne okoliščine, da ni bil še kaznovan, da je oče treh nepreskrbljenih otrok in da se je delno zavedal krivde. Prisodilo mu je 4 mesece zapora in mu vzelo vozniško dovoljenje za dobo 1 leta.

Drugemu obtožencu šoferju Alojzu Stajnerju pa je javni tožilec očital, da je iz malomarnosti karamboliral v jutranjih urah meseca avgusta tega leta na cesti Gorenja vas — Trebija na križišču s cesto, ki pelje iz Hotavelj, z motoristom Francem Jelovčanom, ki ga je z osebnim avtomobilom »Fiat 1100« zgrabil na levi strani in ga zrušil tako, da je ta dobil prelom leve goleni, poškodbe na sklepni kosti golenice in raztrgnine. Vse to so hude telesne poškodbe. Tudi na motorju so bile okvare; Stajner je spregledal prometni znak enakovrednostni obeh cest in zato je mislil, da ima prednost in je vozil z nezmanjšano hitrostjo naprej; toda prednost je imel motorist. Stajner ga je zagledal pred seboj že prepozno in mu tudi blokiranje ni več pomagalo. Na poravnavi je odkrito priznal, da je prometni znak res spregledal oziroma da je bil prepričan, da vozi po prednostni širši cesti. Neopreznost ga je pač drago stala. Ker pa vozi že 30 let brez kazni in tudi ni bil vinjen ter je svojo krivdo priznal, mu je sodišče izreklo 5 mesecev zapora pogojno za dobo dveh let. Oba obtoženca pa bosta morala plačati oškodovancem še vso škodo, ki sta jo povzročila in ki utegne biti za Stajnerja še celo občutna, saj se mora Jelovčan še vedno zdraviti v bolnici.

Kot vse kaže, bodo morala sodišča za učvrstitev discipline na cestah, učvrstiti tudi kazenske sankcije!

mali oglasi

prodam

Ugodno prodam krzneni lisčji plašč. Ogled: Sempetrska 42, Stratišče, Kranj 4604

V Kranju na Maistrovem trgu prodam hišo z lokalom. Ponudbe poslati na naslov Mario Bajt, Bežigrad 14, Ljubljana 4469

Prodam dobro ohranjen moped Colibri. Dam tudi na ček. Naslov v oglasnem oddelku 4603

Prodam macesnove plohe, debeline 5 cm. Naslov v oglasnem oddelku 4605

Prodam več gozdnih parcel. Poizve se v Senčurju št. 150 4606

Prodam 1,5 m³ ladijskega poda. Visoko 86 4607

Maxi-ja prodam. Zarnik, Voklo 66 4608

Prodam konja, starega 4 leta, ali zamenjam za kravo ali vola. Naslov v oglasnem oddelku 4609

Prodam vola, 400 do 500 kg težkega. Glinje 13, Cerklje 4610

Dobro ohranjeno moško kolo »Rog Sport« prodam. C. Kokrškega čreda 2, Kranj 4611

Prodam pianino »Seiler« v odličnem stanju. Naslov v oglasnem oddelku 4612

Prodam prašiča, okrog 200 kg težkega. Poženik 17, Cerklje 4613

Prodam 4 prašičke, 6 tednov stare. Vasca 12, Cerklje 4614

Prodam vpreznega osla. Naslov v oglasnem oddelku 4615

Prodam ročne slamoreznice v dobrem stanju. Bašelj 23, Preddvor 4616

Prodam plemenskega vola. Bašelj 20 4636

Prodam plemenskega vola, 500 kg težkega. Nomenj 42, Boh. Bistrica 4637

Prodam prašičke, po 6 tednov stare. Cerklje 102 4638

Vseljiv. dvosobno stanovanje prodam. Ponudbe odati v oglasni oddelku 4639

Prodam skoraj nov štedilnik znamke »Plamen«, Ljubljanska 13, Labore, Kranj 4640

Prodam plemensko telico, staro 15 let. Potoče 13, Preddvor 4641

Ugodno prodam skoraj novo NSU Primo 150 cm ali zamenjam za opako. Cena 220.000 din. Homan, Ljubljanska 19, Kranj 4642

Prodam 22 m mehkih in 5 m trdih drv. Naslov v oglasnem oddelku in podružnici Železniki 4643

Prodam 5 m lipovih drv. Naslov v oglasnem oddelku ali podružnici Železniki 4644

kupim

Kupim avto DKV Junior, nov ali skoraj nov. Naslov v oglasnem oddelku 4617

Kupim vzdiljiv 120 do 150-litrski »otel« za kuhanje svinjske krme. Naslov v oglasnem oddelku 4618

Kupim dvodelno okno brez omarice za roletno, visoko 120 cm, širine

poljubne. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Jože Jezeršek, »Termika« Bodovlje, Sk. Loka 4635

iskala

Gospodinjska pomočnica dobi takojšnjo zaposlitev v Ljubljani. Oddati ponudbe pod »Marljiva« 4619

Starejša ženska išče sestanovalko. Naslov v oglasnem oddelku 4620

Avto moto društvo Kranj - sekcijska Zabnica, organizira tečaj za šoferje amatere. Prijave sprejema Jože Podpaskar, Zabnica, do vključno 17. decembra 1961. Odpor 4621

Iščem gospodinjsko pomočnico pod ugodnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku 4622

Preključem št. bloka 50163 in 50164, izdanega v komisiji št. trgovini, Kranj dne 7. 11. 1961 4623

Rejci plemenskih svinj! Imam lepega plemenskega merjasca krškopoljske pasme, kratke glave. Prodajam prašičke po 6 tednov stare. Fon (po domače Jakopov), Sp. Brnki 60 4624

Opremljeno sobo oddam dvema dijakoma ali dijakinjama. Naslov v oglasnem oddelku 4625

Preključem št. bloka 47828, izdanega v Komisiji št. trgovini, Kranj, dne 24. marca 1961. Mihela Klari 4626

Radiomehanika, sposobnega voditi delavnico, sprejemmo. Družinsko stanovanje preskrbljeno. Nastop službe takoj. Stanovanjska skupnost Sk. Loka 4648

Izgubila sem usnjeno rokavico od banke do ObLO. Najditelja prosim, naj jo vrne v oglasni oddelku 4627

Trgovsko in proizvodno podjetje »Vino« na Bledu razpisuje mesto šoferja C - po možnosti tudi D kategorije. Ponudbe oddati v upravo podjetja 4628

Kemična tovarna »Exoterm« Kranj sprejme v službo šoferja - mehanika D kategorije z daljšo prakso. Ponudbe z opisom dosežanj zaposlitve pošljite pismeno ali se osebno zglasite pri gornjem naslovu. Nastop službe po dogovoru. Prejemki po pravilniku o razdeljevanju osebnih dohodkov 4629

Najditelja moške zimske usnjene rjave, belo podložene rokavice z gumbom »Nappa«, ki sem jo izgubil od Mestne brvnice do Kokrice, 28. novembra zvečer, prosim, naj jo proti nagradi vrne v oglasni oddelku 4630

Vdova brez otrok išče enosobno stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe oddati pod »Tik pred upokojitvijo« 4631

Postenega najditelja denarnice z dokumenti, izgubljene 28. novembra, v smeri Kranj-Senčur, prosim, naj jo proti nagradi vrne na naslov v oglasnem oddelku 4632

Nael sem lovskega psa - ptičarja, rjave barve. Breg ob Savi 4633

Podpisana Martina Dacar, Breg ob Savi 23, izjavljam, da nisem plačnik dolgov mojega moža Antona Dacarja 4634

Najditelja izgubljene desne usnjene rjave rokavice v Kranju prosim, da jo proti lepi nagradi vrne LM Kranj 4645

Cenjene stranke obveščam, da sem prešla delavnico iz Ljubljanske c. 6 na sejmišče Feilhs Nabigal, mehanik 4646

Zgubila se je psica - nemška ptičarka seraste barve sliši na ime Arna. Javite proti nagradi: Logonder Jožu, Zabnica

objave

OBJAVA

Dežurna služba veterinarjev ob nedeljah v decembru 1961:

3. 12. Rutar dr. Franc, tel. 27-04 Kranj, Planina 4;

10. 12. Vehovec Srečko tel. 20-70 Kranj Stošičeva 3;

17. 12. Cepuder Bogdan, tel. 23-13 Kranj Koroška 9;

24. 12. Rus Jože, tel. 26-95, Cerklje;

31. 12. Rutar dr. Franc, tel. 27-04 Kranj, Planina 4;

gibanje prebivalstva

V KRANJU

Poročili so se: Stanislav Eržen ključavničar in Cecilija Guzel, tkalka; Pavel Jekovec varilec in Marija Dolenc trg. pomočnica; Jože Marinšek šofer in Marija Tratnik pletilja; Alojzij Senk mizar in Ana Stern delavka; Peter Jensterle monter in Jožica Jereb krojačica; Milan Truden šofer in Ivana Vene tov. delavka; Jože Nastran skladiščnik in Ljumiša Zavrl tov. delavka; Bogomil Stern mizar in Danica Delavec tov. delavka; Andrej Kmetič električar in Silva Vovčko nameščenka; Tomo Kovačević kolar in Marija Kukovič delavka; Jože Zorman kmet in Marija Kuhar kmečka delavka; Maksimilijan Grohar strojni ključavničar in Matilda Šavli tov. delavka; Miroslav Matelič inštalater in Stanislava Jelovčan delavka; Tomaž Završnik študent in Alojzija Cehner uslužbenka; Albin Lotrič kmet in Marija Tomše tov. delavka.

Rodile so: Francka Rant - dečka; Frančiška Rebol - dečka; Božena Lahajnar - dečka; Ljudmila Klemenc - deklco; Marija Zupanec - dečka; Lucija Piškur - dečka; Ana Sinkovec - deklco; Marija Peterlin - dečka; Ana Černivec - deklco; Marija Andrejek - deklco; Marija Sušnik - dečka; Zorislava Cerar - deklco; Deša Pišek - deklco; Stanislava Pintar - dečka; Frančiška Pustovrh - dečka; Venčeslava Strupi - dečka; Marija Čufer - dečka; Marija Krušič - deklco; Marija Povh - deklco; Ivana Stermfelj - dečka.

Umrl je: Anton Knap, profesor, star 59 let.

V TRŽIČU

Rodili so se: Franci Meglič, Majda Kurent.

Poročili so se: Edvard Kosmač delavec in Vida Lukanc uslužbenka; Ljubo Tomšič delavec in Marija Arnez tkalka; Milan Kranjec delavec in Ljudmila Ivnik predilka; Franc Stangl geometer in Tatjana Selbergar predmetna učiteljica.

Umrl so: Janez Markun, Marija Golja.

tržni pregled

TRŽNI PREGLED V KRANJU

Fižol 120 do 140 din, korenček 40 din, sir skuta 150 din, surovo maslo 660 din, čebula 100 din, krompir 22 do 25 din, solata 80 do 100 din, pesa 40 din, zelje sladko 20 din, zelje kislo 70 din, ohrovt 30 din, repa sladka 8 din, repa kisla 50 din, orehi celi 150 do 160 din, orehova jedra 1000 din, jabolka 50 do 55 din, fige suhe 180 din, redkev 40 din za kg; peteršilj in zeleni 10 din za šopek; smetana 15 do 18 din za merico; ješprenj 90 do 120 din, moka ajdova 140 din, kaša 100 do 140 din, krma za kokoši 40 do 45 din, koruza 40 do 45 din, oves 30 din za liter; špinača, močvilc in radič 30 din za merico; jajca 34 do 40 din, kokoš 600 do 900 din, piščanci 380 do 450 din za komad.

Kam v nedeljo

IZLETI

PLANICA PRI RATECAH - Iz

Rateč skozi Planico do Tamarja je uro in pol hoda. Rateče (870 m) so zadnja vas v Zgornjesavski dolini v Sloveniji, skoraj na italijansko-jugoslovanski meji. Nekoč je bila kraj izrazito pastirsko naselje, danes pa je znan po vsakoletni turistični prireditvi Pastirski rej. Čez železnico ob železniški postaji Rateče-Planica gre pot v ledeniško dolino Planice, ki je ena najlepših v naših Julijcih, po mamutski smučarski skakalnici pa tudi najbolj znana daleč po svetu. Samo tri minute hoda je od tod do Doma v Planici. V planiški dolini izvira Sava Dolinka, ki ji tu pravijo Nadiža. Ta takoj ponikne v apnenčastem prostu in pride na dan »Na Zelenci« med Ratečami in Podkorenem.

Skromna koča Tamar v Planici (nadmorska višina 1108 m) je nastala iz nekdanjega pastirskega bivališča in poznejše sirarnice. Tu je 26. februarja 1922 startala prva smučarska 84 izvoženih jugoslovanskih smučarjev - tu je bila prva velika jugoslovanska smučarska tekma skozi Planico do Slatine. S tem je bil prebit debeli led predhodkov proti popotovanju pozimi po naših gorah.

Oglejte si ta lepi košček slovenske zemlje!

OSTALE PRIREDITVE

PREDOSLJE - Danes ob 20. uri bodo člani DPD Svoboda iz Primskovega gostovali v Kulturnem domu v Predoslju z igro Frana Žilke »Miklova Zala«.

LJUBLJANA - Drama - Danes ob 19.30 uri Williams: Milla pčica mladosti; Opera - Jutri (v nedeljo) ob 19.30 uri Cimarosa: Tajni zakon. Predstava bo v dramskem gledališču.

JESENICE - Danes zvečer ob 19. uri bo na drsališču pod Metak-ljo hokej tekma med renomirano poljsko hokejsko reprezentanco Podhale in Jesenicami.

Iz naših komun

Delo gospodarske komisije

V Radovljici nimajo mestnega ali krajevnega odbora, ki bi se ukvarjal z reševanjem komunalnih problemov. S temi nalogami se je zato uspešno spoprijela gospodarska komisija, ki deluje pri SZDL. Ta komisija je sicer že obstajala tudi v lanskem letu, letos pa ima prvič dobro izdelan delovni program. Člani komisije o njem neradi govorijo, ker menijo, da je kljub vsemu le še program, saj se je letošnje delo šele dobro pričelo. Vseeno pa naj ga zaradi dobrih spodbud, ki jih vsebuje in ki bi bile na mestu tudi v programu podobnih komisij kje drugje, le omenimo.

Predvsem se člani te komisije dobro zavedajo, da je prav, če pride pobuda za ves razvoj na terenu prav od SZDL. Skušali se bodo v največji meri angažirati za

to, da se sredstva — ustvarjena na tem območju — uporabijo za gradnjo objektov družbenega standarda v okolju, v katerem delavci živijo, ki zapusti svoje delovno mesto. Zato je komisija v svojem programu predvidela sistematično delo z vsemi večjimi gospodarskimi organizacijami iz Radovljice in neposredne okolice. Na sestankih, ki jih imajo vsak ponedeljek, povabijo predstavnike enega izmed podjetij in potem skupaj z njimi razpravljajo o problemih podjetja in o problematiki delitve čistega dohodka ter s tem v zvezi z možnostmi za pomoč pri reševanju komunalnih problemov.

Do sedaj so imeli uspešne sestanke s predstavniki Medzadružnega podjetja Jelka in tovarne Almira Radovljica. — M. S.

Komu zemljišče - igralcem golfa ali kokošim?

Ker bi bilo odveč misliti, da je za zabavo blejskih gostov že povsem dobro poskrbljeno, bo v prihodnje še potrebno poiskati nove možnosti in urediti ali zgraditi več objektov, ki bodo namenjeni razvedrilu turistov. O tem so govorili tudi člani upravnega odbora Gorenjske turistične zveze in sklenili, da bi že prihodnjo pomlad začeli obnavljati blejsko igrišče za golf. Po zamisli turističnih delavcev naj bi celoten kompleks na področju Bleda, Lesca in Radovljice služil turističnim namenom, saj bi videljeval Bled, Sobčev baje, golf igrišče, miniaturno Jugoslavijo, Begunje, Lesce itd. Na opuščeni igrišču za golf pri Lescah so že nekateri objekti, kot na primer zgradba, cesta proti Bledu, izravnanje zelene površine itd. Omenjeno zemljišče je sedaj v sklopu ObLO Jesenice.

Pred kratkim pa je Mestni od-

bor Bled zvedel, da si namerava Kmetijska zadruga Dovje-Mojstrana urediti na tem zemljišču kokoško farmo. Le-ta bi naj imela najprej kapaciteto 100.000 kokoši - nesic, v prihodnje pa bi se kapaciteta še povečala. Celotna investicija bi znašala okoli 100 milijonov dinarjev. Ker se Bled kot gostinsko-turistični center ne more strinjati s tem, da se golf igrišče, ki sicer trenutno ni usposobljeno, uporabi v take namene, je MO Bled s posebnim dopisom seznanil s to zadevo tudi

Urbanistično inšpekcijo Sekretariata za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo in komunalne zadeve LRS z željo, da posreduje pri ObLO Jesenice, ki je pristojen za izdajo lokacije.

Po mnenju strokovnjakov bi bilo obnovljeno igrišče lahko eno najboljših v Evropi. Zato je možnosti vsekakor ne gre zapraviti z izgradnjo kokoške farme, še predvsem zato, ker bi bilo zanjo močnejše najti še vrsto drugih primernih lokacij. — M. S.

ODMEV IZ ZAMEJSTVA

Pred kratkim se je mudila na Koroškem slovenska prosvetna delegacija. Obiskala je več krajev, kjer žive Slovenci. Med drugim so se člani delegacije največ pogovarjali kako bi vzpostavili stike med njimi in ljudmi iz obeh krajev Gorenjske, pri čemer pride v prvi vrsti v poštev jeseniška občina.

Da ne bi bili ti pogovori le načelni, so med drugim sklenili, da bo godba na pihala DPD »Svoboda« iz Javornika in Koroške Bele 2. in 3. decembra obiskala dva kraja na Koroškem. Nastopili bodo s samostojnim koncertom v Bistrici in na Rožu, kjer bo po koncertu zabavni večer in bo za zabavo igral tudi zabavni orkester ABC.

Razgibano kulturno življenje

na Javorniku in Koroški Beli

Ze samo podatek, da je pevski zbor na Javorniku oziroma Koroški Beli, ki šteje preko 60 članov, med najboljšimi na Gorenjskem, nam kaže, da je kulturno življenje tu, na pragu našega železnega centra sila razgibano in živahno. Odvija se v okviru DPD »France Mencinger«.

Predsednika društva, tov. Janja

ODLIKOVALI SO NAJZASLUŽNEJŠE

Kranj (R. Č.) — V petek, 24. novembra, je bila v hotelu Evropa slovesnost, ki jo je priredila Komisija za varnost prometa ObLO Kranj najzaslužnejšim delavcem v cestnoprometni vzgoji. Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri ObLO Kranj je namreč podelila 47 priznanj tistim, ki so v Kranju največ pripomogli k varnosti in vzgoji v cestnem prometu, predvsem mladine. Med temi je bilo kar 40 prosvetnih delavcev.

AVTOBUS TUDI OB NEDELJAH

Besnica (R. Č.) — Na zadnjem zboru volivcev v Besnici so govorili tudi o nedeljski avtobusni zvezi med Besnico in Kranjem. Doslej namreč v Besnici ob nedeljah in državnih praznikih ni vozil avtobus. Tako so bili prebivalci teh krajev, ki ob nedeljah niso mogli v mesto, za marsikaj prikrašani.

Od 29. novembra dalje pa bo v Besnici ob nedeljah in državnih praznikih vozil avtobus. Progo bo vzdrževalo podjetje Avtopromet Kranj. Iz Kranja v Besnico bo avtobus pripeljal ob 13. uri, iz Besnice pa se bo vrnil ob 14. uri. V Besnico bo avtobus spet odpeljal ob 21. uri.

Nič več preseljevanja

Kranj, 23. novembra (S. S.) — Po 80 letih, kar je začelo Turistično društvo delovati, je končno dobilo svoj prostor. To je turistična informativna pisarna na Koroški cesti, ki so jo izročili namenu 23. novembra.

Prostor ne služi zgolj pisarniškim opravilom, temveč bo hkrati prodajni prostor, kjer bodo lahko turisti kupovali spominko in dobivali najrazličnejše informacije. Tu bo začasno gostovalo tudi kranjsko Hortikularno društvo.

Zahteva po primernem prostoru je bila povsem opravičljiva, saj je delovni našt društva za prihodnje precej obširen. Društvo bo

lami. Razumljivo pa je, da se bo predvsem poskrbelo za tesnejše stike s delovnimi kolektivi in sodo tudi stiki društva s prebivalci močno okrepi, saj jim bodo ob vsakem času na voljo najrazličnejše informacije turističnega značaja in napotki v zvezi z ureditvijo mesta. Pisarna bo tudi posredovala razne informacije v zvezi s prireditvami in proslavami. Opravljala bo delo poročevalske enote, ki bo zbirala podatke za časopise in hkrati skrbela za stik s političnimi in družbenimi organizacijami in ne nazadnje za tesno sodelovanje z Gorenjsko turistično zvezo in ostalimi turističnimi društvi na Gorenjskem.

Po vsej Gorenjski so pionirji v dneh pred praznikom republike obiskali mnoge delovne kolektive in jim čestitali k uspehom. Na sliki pionirji so obiskali tudi delovni kolektiv tovarne Iskra v Kranju.

DOKONČNO STALIŠČE

Skofja Loka (P.) — Tukajšnja komisija za vprašanja prosvetnih delavcev pri ObSS je na svoji seji, na katero je povabila tudi predstavnike družbenih organizacij in ljudskega odbora, dokončno postavila stališča, ki jih bodo nedvomno morali upoštevati pri delitvi osebnih dohodkov v šolstvu. Omenjena stališča so enaka stališčem OSS, le da so dopolnjena in prilagojena razmeram v tej komun.

Na omenjeni seji je komisija obravnavala tudi pravilnik o delitvi osebnega dohodka, ki ga je sestavil kolektiv osemletke v Zelenikah. Komisija je ugotovila, da je ta pravilnik dober in da zagotavlja dobro gospodarjenje in stimulacijo za osebne dohodke ob kvalitetnem pouku.

SE VEDNO POMANJKANJE STANOVANJ

Trata (R.) — Na Trati pri Skofji Loki rastejo stanovanjski bloki dokaj hitro. Dva nova 20-stanovanjska bloka sta spet že zgrajena. V prvega so se pred kratkim že vselili prvi stanovanjci, medtem ko je za drugega zmanjkalo denarja. Stanovanjska tiska pa je na Trati in v Skofji Loki vsako leto bolj pereča. Prav bi bilo, da bi gradili več stanovanj. Vsako leto bi morali dograditi najmanj 200 stanovanj, da bi rešili najbolj kritične primere.

Razprava o pristojnosti DS

Cešnjica (P.) — Na seji IO SP Gozdarsko kmetijske zadruge Cešnjica so obravnavali osnutek pravilnika o pristojnostih navedenega delavskega sveta. Pravilnik naj bi bil le začasen. Po tem pravilniku naj bi DS skladno s storilnostjo samostojno delil osebne dohodke, sklepali in odpovedovali delovna razmerja. DS sprejme tudi pravilnik o higiensko-tehničnem varstvu in izdela pravilnik o delovnih odnosih. Prav tako lahko DS izvoli komisijo za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij, komisijo za HTV, komisijo za urejanje osebnih do-

hodkov in disciplinsko komisijo. Vse komisije so za svoje delo odgovorne DS. Po določitvi začasnega pravilnika DS med drugim razpravlja tudi o osnutkih vseh perspektivnih načrtov zadruge in sklepa o višini in najemanju kreditov. Zadrugi svet lahko po potrebi pooblasti DS tudi za reševanje drugih vprašanj.

IO SP GKZ Cešnjica je sicer menil, da bodo pravice njihovoga DS manjše, kakor jih imajo DS po drugih kolektivih, vendar pa je že to glede na nekatere težave ob volitvah v ZS velik uspeh.

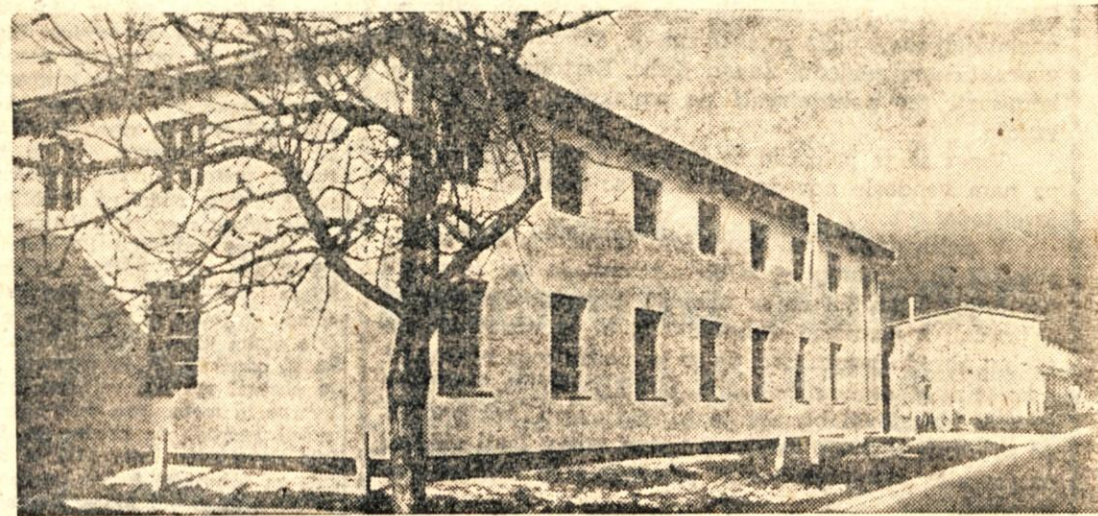
Tudi BPT 2 milijona dinarjev

Vpis občinskega posojila za ureditev družbenih prostorov in nakup lokalnega radijskega oddajnika bo te dni zaključen. Čeprav je rok za vpis že zdavnaj potekel, vendar vse kaže, da bo akcija uspela. Medtem ko so po sindikalnih področjih že do časa končali z vpisom, so na terenu komisije pred dnevi zaključile z delom, in vse kaže, da tudi med gospodarskimi organizacijami ni pričakovati več novih vpisov, v kolikor že niso sprejeli sklepe in zneske sporočili ObLO SZDL. V zadnjih dneh pa so prispevale za posojilo: Komunalna banka 100.000, Mehanična delavnica 30.000, Mešarsko podjetje 35.000, Čevlarska delavnica 25.000, KZ 50.000, Trgovsko podjetje »Ljubelj« 50.000 in

BPT dva milijona dinarjev (toliko kot Peko). — B. F.

DOBRO PRIPRAVLJEN SPORED

Tržič, 1. decembra (B. F.) — Sinoci ob 20. uri je bila javna radijska oddaja »Naši kraji za naš spored«. S skrbno pripravljenim kulturnim sporedom sta tokrat nastopili skupini iz Tržiča in Trbovelj. Tržičani so nastopili v Sindikalni dvorani, kjer so se zbrali tudi številni gledalci. Kdo je zmagal na tem večeru, je še težko napovedati. Ocenjo bodo dali poslušalci RTV Ljubljana in rezultat bo znan do konca decembra. Tržičani se nadejajo, da bodo dobili boljše oceno kot Trboveljčani, ker so nastopili z izvrnejšim sporedom.

Delovni prostori so doslej vedno v mnogočem ovirali še uspešnejše delo Gradbenega podjetja Tržič. Prav zaradi tega bo velika pridobitev za omenjeno podjetje nov objekt, ki je deloma že dograjen.

Hans Werner Richter

62

Ovratnike plašev so privahili visoko. Čepice so tri podložne s krznom in videti so bili kakor rimski legionarji.

Iz snežnega meteža se je izmotala senca. Naglo se je bližala taboriščnim vratom. Petrica jo je ustavila.

»Tiho!« je zamrmral Guehler. »Kam greš?« je zaslišal glasove. »Bolničar sem,« je dejala senca. »Ah, tako,« je odgovoril nekdo. Bolničar je stopil k vratom in zavpil nekaj proti stražarjevi hišici, ki je stala na drugi strani. Prišel je ameriški vojak in odprl vrata. Bolničar je izginil za vojakom. Petrica se je spet pojavila iz teme in se počasi sprehajala pred vrati. »Nemogoče je,« je dejal Guehler, »ne moremo se izmuzniti.«

»Prekleto sranje,« je šepetal Buchwald. Odšli so vzdolž žične ograje okrog taborišča. On stran dvojne žične ograje so na stražnih stolpih stali vojaki. Zapuščeni so stali v snežnem metežu in zrl v temo.

»Dvojna straža,« je dejal Guehler. »Tu znotraj imamo taboriščno tajno policijo, zunaj pa so oni s svojimi strojnimi.«

»Kakor v kletki,« je dejal Buchwald. Molče so šli naprej skozi noč.

»Kdo neki bo danes na vrsti?« je spet pričel Buchwald.

»Se bojiš?«

»Da.«

»Ne bomo se vrnili v barako,« je dejal Buchwald. »Čakali bodo do štetja.«

Šli so po taboriščni cesti mimo barake drugega bataljona. Nenaadoma sta se pred njimi pojavila dva ujetnika.

»Tu ne morete dalje,« sta dejala grozeče. Iz barake so zaslišali kričanje. Bili so divji kriki strahu.

»Pomagajte, pomagajte!« Potem so se vrata barake naglo odprla. Nekdo je omahnil skozi vrata. Bil je visok, suhljat možki. Na stopnicah se je spotaknil in zvalil v sneg, ki se pordečil pod njegovim obrazom. Za njim so stopili iz barake trije možki. Dvignili so ga in pričeli tepsti po obrazu.

»Nazaj, svinjal,« je zavpil eden izmed njih. Zrinili so ga nazaj v barako.

»Pojdite,« je ukazal Guehler, »gremo.« Molče so se vračali. Noben ni trnil besede. Sneg je mehko padal in se belo usedal na strehe barak. Prišli so do barake, ki je stala prav na jugu taborišča.

»Tukaj stanujeta Konz in Bejkerke,« je dejal Buchwald. »Pojdimo noter, k Buschmannu!«

»Vojno,« je dejal nekdo, »vojno bomo dobili.« »Seveda, kaj pa druga, vse jih bomo zderžili.«

»To je vendar Konz,« je dejal Guehler. Sloneli so na posteljah okrog Buschmanna in ga poslušali.

»Vse, kar pišejo ameriški časopisi, je gola laž.« Guehler je sedel na posteljo k Bejkerkeju. Bejkerke je sedel sklonjen in zgrbljen vase. Dejal je:

»Vse, vse skupaj je prevara.« »Vse, vse, kar nam tukaj pripovedujejo, ta polulana vojna poročila in ostalo sranje.«

»Kje si to zvedel?« Bejkerke je pogledal in razpotegnil ploščati obraz.

»Človek,« je dejal zatem, »in tole žrtje, to počenjajo samo zaradi tega, ker se nas boje.«

Guehler je molčal. Gledal je predse na tla in premišljeval.

»Strah je močnejši od prepričanja, strah je močnejši.«

Pristopil je Grundmann in dejal: »Pojdimo. Tu notri je prevroče.«

Odšli so ven, v temo.

»Se pol ure časa imamo,« je dejal Grundmann. Počasi so šli okrog taborišča. Za dvojno žično ograjo sta ležali ravnica in svoboda ter noč, ki je obe zakrivala. Grundmann je dejal:

»Vsi so spet postali junaki.« »Čim glasnejši si, tem manj sumijo, da si izdajalec,« je dejal Guehler.

Buchwald se je zasmejal. »Častno sodišče,« je zašepetal, »častno sodišče. Vsem bom prerezal govtance.«

Molče so šli dalje. Iz strahu se niso upali vrniti v barako. Včasih so se obrnili, zdelo se jim je, da slišijo za seboj korake.

Visoki sneg je dušil glasove. Potem so zaslišali s stražnega stolpa pri glavnih vratih zvoke trobente, ki je oznanjala, da je čas za spanje.

»Pojdimo, zdaj je čas.« Stikali so v svojo barako. Nasproti jim je prišel Frohnska.

»In kje ste bili doslej?« »Se je tukaj kaj pripetilo?« je šepnil Buchwald.

»Ne, danes so čistili v drugem bataljonu.«

XXII.

Prečka sredi majorjevih sivih las je bila gladko počesana. Zravnani je sedel za pisalno mizo. Gube na obrazu so bile ostro napele. Nezaupljivo jih je opazoval. Popoldne so se odlohotapili iz taborišča skupaj z drugimi četami. Nihče jih ni opazil.

Ne morem vam pomagati,« je dejal major. »Pod določna ženevska konvencija spadajo.«

Guehler je pogledal majorja. V taborišču so pripovedovali, da je nekdo služil v nemški vojski.

»Toda gre za umore in nastija, gospod major!«

»V mojem taborišču ni nasilja.«

»Toda pretepli so ga, z lastnimi očmi sem videl.« »Leži v bolnišnici?«

»Da, gospod major.« Major je smel telefonsko slušalko. Slišali so, kako je govoril. Trzaj je z rameni in vpil nekaj v aparat. Potem je spet odložil slušalko.

»V bolnišnici pravijo, da se je poškodoval na nogometnem igrišču.«

»To ni res.« »Tudi vaš glavni zdravnik pravi tako.«

»Vprašajte še njega, gospod major.« Major je spet prijel slušalko. Stali so in ga gledali. V roki je držal slušalko in čakal.

»Ne splača se,« je šepnil Grundmann, ki je stal za Guehlerjem. »Zvedeli bodo, kaj se dogaja.«

Major je jezno treščil slušalko na aparat. »Celo ranjenec sam pravi, da je padel na nogometnem igrišču. Kaj hočete torej?«

»To ni res!« je dejal Guehler. »Če je res tako izjavil, je to storil zaradi strahu.«

»Proti ranjenecovi izjavi ni nobenih dokazov.« Guehler ni ničesar dejal. Gledal je majorja, ki je vstal iz pisalne mize in molčal.

»Vojaki, ste,« je dejal major. »Podrediti se morate taboriščni disciplini in redu.«

»Predili so mi s častnim sodiščem,« je dejal Buchwald.

»S kakšnim častnim sodiščem?« »S taboriščnim častnim sodiščem. Taboriščna tajna policija grozi ljudem z večati. In če se ne kdo obesi, dobite sporočilo o samomoru.«

Major je položil roke na hrbet in hodil sem ter tja po sobi. Na steni nad pisalno mizo je visel zemljevid Evrope z rdečimi in belimi zastavami, ki so označevale frontne čete. Guehler je napeto opazoval zastavice, da bi ugotovil trenutni položaj na fronti.

»Zaradi vaše varnosti vas lahko zaprem,« je dejal major.

»Kam, gospod major?«

»V zaporniško barako.«

CANKARJEVCI

»Nekaj dni po Novem letu nas je na to pot krenilo okrog petnajst. Vodil nas je komandir Jaka Bernard, ki je bil doma z Bleda. Naša naloga je bila s tamkajšnje organizacije OF vzpostaviti zvezo, nazaj grede pa naj bi iz nekega skrivališča prinesli strelivo in ročne bombe. Toda zgodilo se je drugače...

Krenili smo čez hudo zasneženo Jelovico proti Radovljici. Z nami je bil tudi neustrašni Janko Perko, pa tudi Oskarja Pogačnika z Bleda se spominjam. Če se ne motim, sta bila z nami tudi Jože in Tonček Dežman iz Lesc. Pot je bila zaradi obilnega snega zelo težavna. Vendar smo vse te težave voljno premagovali. Bernardovo in Perkovo junaštvo, ki nam je bilo dobro znano, je prehalo tudi na nas, da se nismo bali. Do drugega mostu pri Savi, preko katerega se pride tudi na Bled in v Radovljico, smo prigazili šele v mraku. Menda je prav prejšnji dan snežilo. Blizu mosta smo malo počakali in oprezali...

Tedaj smo opazili nemško stražo. Se smo počakali... Čez čas se je izmenjalo več kot deset novih vojakov. Prišli so prav na most.

Zdaj nas je zamikalo, da bi užgali, čeravno to pot to ni bil naš namen. Bernard je bil takoj za udar. Kje boš imel lepšo priložnost za napad kot sedaj, ko so na mostu! Pomerili smo vsi hkrati — in usekali! Videti je bilo, da smo dobro zadeli. Močno je zaropotalo, potem pa smo se napotili k nekemu posestvu, kjer je bil gospodar preseljen, zdaj pa so tam kraljevali Nemci. Pobrali smo jim hrano in živino ter vse skupaj odgnali s seboj.

Odpravili smo se v Jelovico. In kar ob pravem času, kajti prišla je nova nemška patrulja, ki je pomagala napadeni...

Vračali smo se čez Lipniško planino. V Dražgoše smo se vrnili naslednji dan okoli enajste...

O tem dogodku je poveljnik orožniške postaje v Radovljici 6. januarja svojemu predstojniku polkovniku Handlu poročal tole:

»5. I. 1942 okrog 17.30 je komunistična banda sto korakov pred mostom čez Savo pri Skalcah, občina Ribno... s strojnico in z ročnim bombami močno obstreljevala... patruljo deželnega strelskega bataljona 1/510.1. čete v Radovljici, ki je štela 11 mož. Krogle so ranile tri vojake, enega nevarno v trebuh. Patrulja se je umaknila na varno in počakala na okrepitve... potem so skušali prodreti do mostu, kar pa spričo močnega ognja komunistične tolpe ni bilo mogoče. Šele ko je prispela druga okrepitev, se je posrečilo most zasesti in bando pregnati!«

Handlovo zaupno poročilo pa o tem dodaja, da so tistega dne zvečer zahodno od Radovljice banditi napadli neko kmečko hišo in odgnali konja ter tri krave, pri vrnitvi pa so streljali na neko vojaško patruljo. Vzroka pa to poročilo ne navaja.

Zivljenje v dražgoški republiki pa je teklo svojo pot. Cankarjevci so poleg patruljiranja in agitiranja vztrajno poglobljali svoje pičlo vojaško znanje, kar predvsem velja v praktičnem pogledu. Žagar, Kebe, Bertencelj in ostali komisariji ter politdelegati pa so skrbeli za politično vzgojo.

Vmes se je pripetilo to in ono, drobni dogodki, ki pa nam vendarle povedo, kako so se obnašali Cankarjevci tedaj.

V tistih dneh pred spopadom je nekega dne umrla starejša Dražgošanka — Mihova mama. In kaj so storili partizani? Udeležili so se njenega pogreba. Pri tem so se srečali z nemškim duhovnikom, ki je opravljal pogrebni obred. Razumljivo, da se je možak tega prestrašil, a ko se ni nikomur nič zgodilo, je bil pomirjen. Po tistem je celo občudoval obnašanje cankarjevcev, posebno še, ko so umrli izstrelili za slovo častno salvo. Tudi vaščani potem nišo mogli prehnati partizanov in njihove pozornosti.

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Še vedno samo na papirju

Preteklo soboto, 25. novembra, je imela Okrajna kegljaška zveza Kranj izredno sejo, na katero so bili povabljeni razen članov upravnega odbora še številni predstavniki ostalih klubov na Gorenjskem in reprezentantje OKZ, ki so osvojili tri prva mesta na nedavni reviji okrajnih reprezentanc. Namen tega posveta je bil — seznaniti širšo javnost s problemi kegljaškega športa, zato so bili nanj povabljeni tudi dopisniki nekaterih časopisov.

Kar zadeva kvaliteto športov na Gorenjskem, bi lahko zapisali, da je kegljanje šport številka 1. V našem okraju je precej državnih reprezentantov, Triglav in Jesenice pa sta bila že tudi večkrat državna ekipna prvaka in največkrat republiška nosilca tega naziva, kar pa je vse rezultati množičnosti in tesnega prijateljskega sodelovanja med vsemi klubi na Gorenjskem. Vendar je imela OKZ v dosedanjih 11 letih delovanja vedno precej problemov, med katerimi so ostali vse do danes še nekateri nereseni. Problem so sodniki, trenerji, v prvi vrsti pa seveda sredstva. Ker teh doslej ni bilo dovolj, manjka predvsem kegljišč (izjema je Bohinj, kjer imajo dobro športno kegljišče, vendar so ostali brez kluba, zaradi nerazumljivih postopkov

nekaterih), saj imajo kolikor toliko dobre steze le Kranjčani in Jeseničani. Vprašanje denarja pa je večkrat še bolj pereče, kadar gre za razne prireditve in prvenstvena tekmovanja. Kar zadeva ta problem, so člani UO OKZ predvsem napadli Okrajno športno zvezo, češ da nima pravih kriterijev za razdeljevanje sredstev, s katerimi razpolaga. OKZ pravzaprav odbor za kegljanje pri Okrajni športni zvezi je mnenja, da Okrajna športna zveza še ni izpolnila niti tistih osnovnih na-

log, ki so jih športniki pričakovali od nje. Člana tega organa (Lojze Žumer in Lado Stružnik) v zadnjem letu in pol dni nista dobila niti enega vabila za sejo Okrajne športne zveze ali pa vsaj zapisnike s sej, v kolikor so te bile. Razumljivo je, da potem tudi občinske zveze za šport in telesno vzgojo še niso dobile svoje prave oblike dela. In dokler bo tako, bodo osnovne športne organizacije prav gotovo težko reševale finančna vprašanja. — B. Fajon

Športne novice z Jesenic

Pretekli ponedeljek je gostovalo na Jesenicah hokejsko moštvo Alfredsham iz Švedske, ki je premagalo Jeseničane z visokim rezultatom 10:1 (2:0, 5:1, 3:0).

V počastitev Dneva republike je Jeseniški hokejski klub organiziral dve srečanju s švedskim moštvom Yverdon iz Švice. Domačini so premagali goste v prvi tekmi z 9:3, v drugi tekmi pa z 9:1.

V nedeljo je bil na Bledu kegljaški troboj med Jesenicami, Gradisom z Jesenic in Bledom. Zmagal je Gradis s 6.415 podrtimi keglji.

Po jubilejni telovadni akademiji v Stražišču

Zanimiva revija mladih in najboljših slovenskih telovadcev

Stražišče, 1. decembra — V domu Partizana v Stražišču prav gotovo še ni bilo toliko gledalcev in nastopajočih kot na torkovi jubilejni prireditvi v proslavo 40-letnice društva in praznika Dneva republike. Domači Partizan je pripravil res dostojno revijo mladih članov društva, hkrati pa bogat spored še popestril z nastopom najboljših slovenskih orožnih telovadcev s Cerarjem in Poganičnikovo na čelu. Prav nastop

teh — zlasti pa še evropskega prvaka Cerarja — je bil vzrok, da stražiški Partizan v terek ni mogel sprejeti vseh, ki so si hoteli ogledati to zanimivo in pestro revijo telovadcev od najmlajših pa vse do članov — reprezentantov. Hkrati pa je bil to tudi prvi javni Cerarjev nastop po uspešnem evropskem prvenstvu. V dobrih dveh urah — toliko je trajal spored — se je pred okoli 500 gledalci izvrstilo nad 110 nastopajočih.

Pred pričetkom je bila majtna predsednik Franc Oman v kratkih slovesnost, ko je bivši dolgoletni besedah orisal delo društva v 40 letih obstoja.

Ze v prvih točkah, kjer so bili na vrsti najmlajši člani društva — deca in pionirji — so bili gledalci navdušeni nad lepo pripravljenimi vajami. Dobro uvežbanost in skladnost so pokazali v izvajanju najštevilnejši člani društva — pionirji. Pa tudi mladinci in člani domačega društva z vajami na orodju so želi veliko priznanja.

Višek večera pa je bila nedvomno zadnja točka, ko so nastopili na drogu najboljši slovenski telovadci Cerar, Šrot, Oblak, Stražisar in Celensnik.

Jubilejna telovadna akademija je tako v celoti zelo dobro uspešno in nastopajočim in njihovim vodnikom gre vse priznanje.

J. Javornik

Triglav pred Jesenicami

V počastitev Dneva republike in 5-letnice otvoritve kegljišča je kegljaški klub Triglav priredil v sredo četverboj najboljših gorenjskih moških vrst. Kranjčani so se tokrat oddelčili v Jesenice za poraz na nedavnem prvenstvu Gorenjske. Obe najboljši moštvi nista nastopili z najmočnejšo postavo; Jeseničanom je manjkala najboljši telovalec Stibar, Kranjčanom pa Turk.

Po prvi polovici tekmovanja je bil na drugem mestu Jeseniški Gradis, toda zadnji trije telovalci so precej zaostali za svojimi nasprotniki in izgubili vso prednost. Naprotno pa se je Kranjska gora z dobrimi rezultati zadnjih treh nastopajočih kar precej približala Jesenicam. Praktične nagrade za najboljšo telovalce sta prejela Kranjčan Ambrožič in Martelanc ter Jeseničan Korošec.

Rezultati: Triglav 5008 (Ambrožič 875, I. Stružnik 795, Rogelj 849, L. Stružnik 771, Kordež 851, Martelanc 867), Jesenice 4945 (Kelih 787, Rebolj 803, Hafner 820, Korošec 865, Taler 823, Črv 847), Kranjska gora 4897 (Gosar 756, Petraš 795, Zerjav 810, Magušar 842, V. — 891, Pešar 863), Gradis 4791 (Čufar 615, Simeonov 828, Jaklič 818, Langus 746, Kosmač 769, Tarmar 815). — L. S.

Žična valjarna - 71 let pod leseno streho

Za letošnji Dan republike so v jeseniški Železarni odprli prvi obrat — v okviru rekonstrukcije Železarne Jesenice — žične valjarne.

Otvoritev nove hale tega obrata bo hkrati zgodovinski mejnik delovnega kolektiva, ki je že 71 let delal pod leseno streho, oziroma 115-letnica obstoja žične valjarne. Korenine žične valjarne segajo v prvo polovico 19. stoletja. Leta 1846 je začela v Bohinju obratovati prva valjarna v VOJVODINI KRANJSKI. Ustanoviteljica prve žične valjarne je bila 55-letna fužinarica Serafina Zois. Takoj po smrti njenega moža Carla, 7. junija 1836 je prišla z obnovo obsežnih fužin na Javorniku, Mostah, Bistrici. Pozabljenem in Stari Fužini, ki jih je leta 1819 podedoval Carl po stricu Zigu Zoisu. Da bi preprečila propad gorenjskih fužin, ki jim je grozila močna konkurenca s Švedske, Anglije in Rusije, je zaprosila oblast za gradnjo valjarne. To je bil tvegan poskus — vendar rešen, zakaj tehnika obdelave in oblikovanje železa s pomočjo valjarn je v moderni industriji 19. stoletja izpodrinila stare načine vlečenja železa pod kladivi. Avstrijske oblasti so imele za Serafino nevarne načrte gluha ušesa, vendar fužinarica ni odnehal. Njen program, ki je obsegal gradnjo valjarne, sive lvarne in mehanične delavnice so začeli izvajati, še preden je dobila dovoljenje. Leta 1839 je dobila za bohinske fužine tri česke mojstre, to so bili Albert Bernard, ključavničar, K. Klenh, mizar in livar Koch, ki so bili pripravljeni

pričeti z deli po njenem delovnem programu.

Končno je oblast popustila. Na Pozabljenem pri Bistrici so Bohinjci pod vodstvom Bernarda zgradili valjarno, ki jo je pogajal potok Bistrica. Večji del stvari so izdelali doma v Bistrici. Veliko vodno kolo je gnalo valje za srednje in fine vrste valjanega materiala. V valjarni, ki je bila v leseni stavbi, so valjali robato, okroglo in tračno železo raznih razsežnosti...

Valjan material je bil poslan v Trst in v Indijo, mnogo pa so ga pretovarili po stari (tisočletni) tovarniški poti čez sedli Bačo in Suho v Furlaniji. Pozneje so ga pošiljali v Lesce, Kamno gorico in v Kropo. V valjarni so bili zaposleni »bolcarji« po 12 ur. Za plačilo so le redko dobivali denar, pač pa jim je podjetje izplačevalo tako imenovani »žitni denar« — nekatere bone, s katerimi so kupovali živež.

Po smrti Serafine Zois — 15. avgusta 1849 — so fužino prevzeli njeni otroci in jo vodili do leta 1869, ko so pristopili k novo ustanovljeni Kranjski industrijski družbi s sedežem v Ljubljani. KID je imela žično valjarno za pomemben obrat, zato jo je stalno obnavljala. Leta 1874 so bila v žični valjarni izvedena večja dela in dopolnitve, ki jih je izvedel graditeljev sin Nikolaj Bernard. Namesto vodnega pogona s kolesom je KID nameravala graditi turbino, vendar je te načrte preprečila gospodarska kriza pri KID.

Ko so 22. januarja 1888, leta pri upravnem odboru KID v Ljubljani govorili o gradnji nove jeklarne na Jesenicah, je bila izrečena

tudi misel o preselitvi bohinske obratov na Jesenice.

Leta 1890 v aprilu je začela v 121 metrov dolgi leseni stavbi obratovati groba valjarna, fina valjarna pa v maju. Dne 21. avgusta 1890, leta je upravni odbor odločil, da se celotno bohinsko valjarno postavi med turčino II in III. Po požaru bistriške fužine 13. oktobra 1890, leta so valjarniške naprave res prepeljali na Jesenice.

Na Jesenicah so bohinske valjarne nadaljevali svoje delo in s tem dajali valjarni material za predelovalne obrate. Leta 1902 so predvsem zaradi pomanjkanja prostora in vodne energije odločili, da se preselijo valjarne na Javornik. Žična valjarna je ostala na Jesenicah zaradi potreb predelovalnih obratov, vendar v sklopu javovniških valjarn, in to do danes.

Do leta 1935 v žični valjarni ni bilo bistvenih sprememb. V tem letu so montirali naslednje: novo predgrodje, električno centralo in potisno peč. Tehnična dela je vodil tehnični direktor Leopold Dostal. Staro peč pod rakami so podrli, na njeno mesto pa so postavili kopalnico, jedilnico in garderobe. To je bil prvi obrat, kjer so imeli delavci svoje prostore za umivanje, preoblačenje in maliciranje. Temu zgledu so kasneje sledili še ostali obrati.

Kar zadeva proizvodnjo, je treba omeniti, da so v žični valjarni prvi v Jugoslaviji valjali električno žico z jedrom. Po osvojitvi so bile izvedene številne tehnične izboljšave. Ena od pomembnih pridobitev je avtomatiziran transport za valjano žico. — Aleksander Rjazancev

Ce bi kaj pomagalo, bi se to pot najrajši z ognjem in žveplom spravil nad deževno vreme, ki nam je do kraja pokvarilo praznik. Nekaj veselja in zabave sem pa le imel.

Proti večeru sem srečal skupino lovcev, ki so mokri in prezebljeni prišli iz goste. Po hrbitu so jim opletali prazni nahrbtniki ali drugače povedano: lovska sreča jim je pokazala fige! Tistega, da jih je tako namočilo, jim sicer nisem posebno privoščil, vesel pa sem bil, da niso ničesar dobili »na muho«. Kaj pa morem, če se mi živeti tako zelo smilijo!

Eden izmed lovcev se je še posebno pridušal. »Matiček, pet ur sem se s Fifiem hajkal po hosti, pa še erake nisem videl,« je brenčil kot cigán. »Tako sem bil besen, da bi najraje Fifiya položil. Trikrat sem pomeril nanj (menda bolj za šalo kot zares), pa se je pasja mrha zmeraj potuhnila za kakšno deblo.«

»Ja, brihten kuža je tvoj Fifi,« je pritegnil eden izmed lovcev. »Dobra pasma, Veste, poznal sem natanko takega psa. Hudo pаметen je bil, le govoriti ni znal. Večkrat sem rekel, da je bolj brihten kot njegov gospodar.«

Takrat pa je Fifičev gospodar kar poskočil od vneme: »Vidite, tak je tudi moj Fifi!«

Družčina je bušnila v smeh, Fifičev gospodar pa se je ugriznil v jezik. Nerodno je, če se ti takole zareče!

Ko sem pretekli teden hodil okrog Bitnjega pri Kranju, sem slišal, da so tamošnji fantje v stiski. Toliko denarja so si nabrali pri zadnji »ohceti« v Bitnjem, ko so držali »šrango« (odkupnina za nevesto), da zdaj ne vedo, kam z njim. Že teden dni se menijo, kaj bi s »tolikšnim« denarjem. Nekateri predlagajo potovanje po Jugoslaviji, drugi pa so tako prevzeti od »toplega« sprejema, s katerim jih je počastil ženinov oče, ko so prišli po odkupnino, da sploh ne morejo razmišljati.

Jaz pa mislim takole: zoper takšne navade, kot so »šranga«, nimam nobene pripombe. Kar pomnimo, so fantje zahtevali od ženinina odkupnino za nevesto. Cisto lep običaj, kajne? Pa tudi to je znano, da ob takšni priložnosti (ženini niso stiskali mošnjčka in da niso skoparili). Najmanj pa je v navadi, da bi ženinov oče užalil fante, ki pridejo po odkupnino, s ponižujočim nagovorom.

No, zdaj pa še nekaj kratkih iz Trčica in bližnje okolice, da tamkajšnji prebivalci ne bodo mislili, da je pri njih vse v redu.

Ko sem si v Kovorju ondan ogledoval na novo prebeleženo hišo sredi vasi, sem na tleh ob stenah zagledal pisemski nabiralnik, popacan z morje in apnom. Nak,

takemu nabiralniku, ki se valja po tleh, pa ne bi zaupal poštne pošiljke!

Kar pogrelo me je, ko sem si vzdolž ceste Trčič-Kovor ogledoval prometne znake. Takto so obtočeni, da komaj veš, čemu služijo. Vsekakor pa služijo nekaterim šolarjem za tarče, v katere lučajo kamenje.

Prodajalki v trgovini Preskrba v Sebenjah pravim, da pri metu krogle, kopja in diska ne bi dosegla posebno zavirljivih športnih uspehov. Če se smeti ne more zavlačati dovolj daleč v jarek, da ne bi nasmetila ceste in brega, ji tudi težje stvari ne bi šle posebno dobro izpod rok. Razen tega pa sem radoveden, kakšen bi bil jarek, kamor odlaga smeti, če jih ne bi pospravila oktobrska poplava.

Pa tudi zoper nekatere Trčičanke sem bil slišal razne priitožbe. Za odmetavanje odpadkov se poslužujejo kar oken. Posebno pripravna so tista, ki gledajo na manj obljudeno stran. Vse mogoče leti skozi okna, pa tudi »nočne« zašumijo v zgodnjih jutranjih urah. To je dobro, da trčički vasovalci »poslušajo« le v prvem delu noči.

Vas pozdravlja vaš

Bodičar

NESREČE

TRČILA STA NA OVINKU

V ponedeljek, 27. novembra, ob 12. uri je prišlo do lažje prometne nesreče na cesti IV. reda Posavec-Ljubno. Franc Zmrzlikar iz Volkega se je peljal z osebnim avtomobilom iz Ljubnega proti Posavcu, v nasprotni smeri pa ee je prav tako z avtomobilom pripeljal Stane Cvenkelj iz Ljubnega. Na nepreglednem in ostrm ovinku sta se vozili nenadoma srečali. Zaradi splozke ceste zaviranje ni bilo posebno uspešno. Avtomobila sta trčila. Pri tem sta utrpela za 60 tisoč dinarjev škodo. Telesnih poškodb ni bilo.

USTRELIL SE JE

V torek, 28. novembra, se je ustrelil z lovske dvocevi 33-letni B. P. iz Rateč. Sodiijo, da si je vzel življenje v duševni zmedenosti. Zapustil je ženo in enega otroka.

ZARADI NEPREVIDNOSTI

V torek, 28. novembra, je na Titovem trgu v Kranju parkirali osebni avto Lj 40-84. Ko je voznik Albert Drnikovič parkirni prostor zapušal, se ni prepričal, če je cesta prosta. V tistem trenutku pa se je mimo pripeljal na motorju Ivan Nograšek iz Predoselj in se zaletel v avtomobil. Materialna škoda na motorju znaša okrog 12.000, na avtomobilu pa 30.000 dinarjev.

IZSILJEVAL JE PREDNOST

V torek, 28. novembra, je prišlo do prometne nesreče na cesti Bled-Gorje, in sicer na križišču pri hiši št. 5. — Ko je avtomobilist Matija Černe iz Sp. Gorj na poti proti Gorjam pripeljal v omenjeno križišče, enakovrednih cest, ni upošteval prednosti, ki jo je imel mopedist. Ta je pripeljal z desne. Mopedist se je zaletel v avtomobil in se precej poškodoval. Pripeljali so ga v Zdravstveni dom na Bledu. Škoda na obeh vozilih je okrog 25.000 dinarjev. Komisija je ugotovila, da je bil voznik osebnega avtomobila nekoliko vinjen.

ZANESLO GA JE S CESTE

Ko je voznik tovornjaka, 29. novembra, ob 12.30 uri peljal iz Kranja proti Bledu, ga je na Dobrem polju iz nepojasnjenega vzroka začelo zanašati. Tovornjak je najprej zadel v obcestni kamen, nato pa je zdrknil s ceste in se zaletel v drevo. Škoda na avtomobilu, ki je last Ljubljanske mlekarne, znaša okrog 100.000 dinarjev. Telesnih poškodb ni bilo.

PO NESREČI JE POBEGNIL

V sredo, 29. novembra, ob 0,20 uri sta na križišču pred Kazino na Bledu trčila osebni avtomobil Lj 128-25, ki ga je upravljal Mirosław Stampar iz Ljubljane, in motorist Marjan Mužan iz Ribnega. Avtomobilist, ki je na križišču izsiljeval prednost, je po

nesreči pobegnil, vendar so ga organi Ljudske milice kmalu izsledili. Motorist in njegov sootnik sta se pri padcu laže poškodovala.

DA JE PREPREČIL NESREČO...

V četrtek, 30. novembra, ob 10.50 uri je voznik osebnega avtomobila Cedomar Džurić iz Mojstrane peljal proti Jesenicam. V vasi Belca pa je tik pred avtomobilom stekel čez cesto 8-letni Anton Košir. Da ne bi dečka povznil, je Džurić v zadnjem trenutku zavil s ceste na travnik, kjer se je avtomobil prevrnil. Požrtvovalnemu vozniku se sicer ni nič zgodilo, pač pa je utrpel za 300 tisoč dinarjev škodo.

NEPOJASNENA SMRT V VLAKU

V četrtek zjutraj se je pripeljal z ekspressnim vlakom iz Avstrije na Jesenice 21-letni študent Andrej Jankovič iz Rogaske Slatine. Na vožnji proti Lescam pa je mladenci iz nepojasnjenega vzroka umrl. Vzrok smrti še raziskujejo.

VZELA SI JE ŽIVLJENJE

Na Golnici so v četrtek, 30. novembra, med 9. in 10. uro dopoldne našli 30-letno fizioterapevko T. S. mrtno. Pokojnica se je obesila. Zaradi sporov s svojim možem se je v bližnji prihodnosti nameravala ločiti. Neurejene razmere doma so bile vzrok, da si je vzela življenje.